

Jaarplan 2023

CONCEPT 8 november 2022

CONCEPT

Voorwoord

De Samenwerkingsafspraken werken. Het afgelopen jaar hebben we de nieuwe bestuurlijke structuur uitgerold. Verfijning is nog nodig, maar in de basis is de structuur goed en stevig. Het gaat er nu om de volgende stappen te zetten. En die gaan niet over structuur, maar over inhoud. De urgentie is groot, levensgroot. We zien langs meerdere kanten dat we op op over de limiet zitten van wat ons land aankan. Dat zien we in de MRA ook. We hebben te maken met diverse crises, die ook nog eens in elkaar grijpen. Crises vragen om grote keuzes om de gewenste transities te kunnen maken. De onderwerpen waarover het gaat zijn in dit jaarplan opgenomen. Alleen in samenwerking zijn oplossingen mogelijk. De MRA staat daarmee voor een T-splising. Durven we en zijn we in staat met elkaar een nieuwe weg in te slaan? Een lastige weg, omdat grote keuzes worden gevraagd. Die kunnen en willen we niet alleen bestuurlijk maken. We hebben iedereen nodig: bedrijven, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties. Daarom gaan we komend jaar een nieuwe overkoepelende MRA-Agenda maken. Die gaat de opmaat vormen voor de keuzes die nodig zijn om een hoogwaardige, leefbare, toekomstbestendige regio uit te bouwen.

Emiel Reiding

Directeur MRA Directie

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
1. Inleiding	5
1.1 Een nieuw begin	5
1.2 Doel en status	5
1.3 Centrale ambitie en thema's	6
1.4 Algemene ontwikkelingen	6
1.5 Wat bespreken we waar	7
2. Wat gaan we doen in 2023	8
2.1 Uitwerking per uitvoeringslijn	8
2.2 Bestuur	10
2.3 Platform Economie	12
2.4 Platform Ruimte	14
2.5 Platform Mobiliteit	16
3. Wat gaat dat kosten	18
3.1 Inleiding	18
3.2 Begroting	18
4. Betrekken Raden en Staten	22
Bijlage 1: Jaarplan platform Economie	23
Bijlage 2: Jaarplan platform Mobiliteit	27
Bijlage 3: Jaarplan platform Ruimte	29
Bijlage 4: Overzicht per uitvoeringslijn	31
Opdracht 0: de samenwerking verder versterken	
Uitvoeringslijn 0.1 – Samenbindende visie op de regio en de samenwerking	32
Uitvoeringslijn 0.2 – Samenwerking Rijk en EU	34
Uitvoeringslijn 0.3 – De MRA als netwerkorganisatie	36
Uitvoeringslijn 0.4 – Kennishuis MRA	38
Uitvoeringslijn 0.5 – Verantwoording	40

Opdracht 1: werk maken van een veerkrachtige, inclusieve en schone MRA-economie

Uitvoeringslijn 1.1 – Regionale economische strategie	42
Uitvoeringslijn 1.2 – Werkmilieus (Plabeka)	45
Uitvoeringslijn 1.3 – Human Capital	47
Uitvoeringslijn 1.4 – Aanjagen marktinitiatieven voor de transitieopgaven	49
Uitvoeringslijn 1.5 – Energie-infrastructuur en data-infrastructuur	52

Opdracht 2: Bouwen voor de woningbehoefte en met groei de leefkwaliteit van het geheel versterken

Uitvoeringslijn 2.1 – Verstedelijkingsstrategie	54
Uitvoeringslijn 2.2 – Wonen	58
Uitvoeringslijn 2.3 – Landschap	63
Uitvoeringslijn 2.4 – Transitieopgaven Leefomgeving	66
Uitvoeringslijn 2.5 – Kunst, Cultuur en Erfgoed	73
Uitvoeringslijn 2.6 – Recreatie en Toerisme	74

Opdracht 3: vaart maken met het metropolitaan mobiliteitssysteem

Uitvoeringslijn 3.1 – Schaalsprong mobiliteitssysteem	77
Uitvoeringslijn 3.2 – Fiets	79
Uitvoeringslijn 3.3 – Duurzame en innovatieve mobiliteit	80

1. Inleiding

1.1 Een nieuw begin

Eind 2021 traden de nieuwe Samenwerkingsafspraken voor de Metropoolregio Amsterdam in werking. Een vernieuwing van de wijze waarop we met elkaar samenwerken in de Metropoolregio Amsterdam: nieuwe bestuurlijke gremia, een verstevigde MRA-directie en nieuwe afspraken over bijvoorbeeld de wijze waarop we de Gemeenteraden en Provinciale Staten betrekken. Het jaar 2022 heeft als overgangsjaar gediend, het jaar 2023 zal het eerste jaar worden waarin ook echt alle voorgenomen documenten en activiteiten hun plek krijgen. Dit voorliggende jaarplan is de jaarlijkse uitwerking voor 2023 van de MRA-Agenda 2020-2024 en de Meerjarenbegroting. Het is de eerste keer dat dit jaarplan wordt gemaakt vanuit de nieuwe Samenwerkingsafspraken. Het Jaarplan zal uiteindelijk vast worden gesteld in het Bestuur. Naast het Jaarplan zal ook een Termijnagenda worden opgesteld: de termijnagenda kan gezien worden als een afgeleide van het Jaarplan, waarin de belangrijkste bespreekpunten en momenten in 2023 inzichtelijk gemaakt worden. De termijnagenda zal worden gedeeld met de raden en Staten; het is een instrument dat bedoeld is om het gesprek tussen bestuurders en hun raads- of Statenleden te bevorderen.

1.2 Doel en status

Dit Jaarplan 2023 heeft als doel om inzichtelijk te maken wat in 2023 de focus zal zijn van de MRA-samenwerking. Het betreft uitwerking van de MRA Agenda 2020-2024 en de bijbehorende meerjarenbegroting, gekoppeld aan de thema's uit de Samenwerkingsafspraken. Het jaarplan maakt inzichtelijk welke onderwerpen het komende jaar de focus zullen zijn van het bestuurlijk gesprek, welke acties zullen worden uitgevoerd vanuit de uitvoeringslijnen en wat dit allemaal gaat kosten. Tenslotte is er ook een hoofdstuk opgenomen dat een doorkijk vormt voor de Termijnagenda, het nieuwe instrument waarmee we het gesprek in en met de Raden en Staten over de MRA hopen te stimuleren.

Gedurende het jaar zal de uitvoering van het Jaarplan nauwlettend gemonitord worden. Op gezette tijden zal hiervan een voortgangsmelding worden gemaakt voor het bestuur, zodat ook het zicht op de voortgang van de uitvoering helder is.

1.3 Centrale ambitie en thema's

In de Samenwerkingsafspraken zijn drie thema's opgenomen. Deze thema's dienen drie doelen: ze geven focus aan het bestuurlijke gesprek, ze bevorderen integrale afwegingen tussen de uitvoeringslijnen uit de MRA Agenda, en ze geven richting aan de externe profilering.

Figuur 1A: de drie thema's uit de samenwerkingsafspraken

1	De meest inventieve regio van Europa, met de best opgeleide beroepsbevolking	• Creatief ondernemerschap • Tech, data, AI • Life sciences & health • Groene innovatie • etc
2	Een regio voor iedereen, naar de menselijke maat	• Sociaal evenwichtig • Open & divers • Hoge leefkwaliteit (wonen, landschap en cultuur) • Nabijheid van (publieke) diensten • etc
3	Een duurzaam verbonden regio	• Internationaal knooppunt • Systeemsprong haven, OV, luchtvaart, verduurzaming • Digitale Hub • etc

1.4 Algemene ontwikkelingen

De MRA-agenda is opgesteld in 2019. Met bijvoorbeeld de oorlog in de Oekraïne en de weerslag daarvan op de stijging van de prijzen, de nasleep van de Coronapandemie, de krapte op de arbeidsmarkt en de stikstofcrisis zijn er allerlei nieuwe ontwikkelingen die van invloed zijn op het werk van de MRA. Zo dragen we bij aan de actie "Van het gas af" gestart door de gemeente Amsterdam en zijn we één van de voorloperregio's huisvesting aandachtsgroepen. Ook wordt gekeken binnen de MRA of de triple

1.5 Wat bespreken we waar

Niet alle activiteiten die we als MRA uitvoeren vragen continu om bestuurlijke aandacht. Een flink deel van onze activiteiten is in uitvoering, en vraagt slechts zo nu en dan om een bestuurlijk gesprek of een afspraak. Voor elke uitvoeringslijn zijn bestuurlijk trekkers benoemd, die in de dagelijkse uitvoering het eerste bestuurlijke aanspreekpunt zijn. Jaarlijkse werkplannen of strategische/ richtinggevende keuzes die moeten worden gemaakt voor de uitvoeringslijnen worden besproken in de bestuurlijke platforms. Ook mogelijke nieuwe activiteiten of onderwerpen die moeten worden opgepakt worden besproken in de platforms.

Het bestuur heeft in haar gesprek een integrale benadering: platform en uitvoeringslijn overstijgend. De thema's zijn hier een paraplu voor, die daarnaast ook dienen voor de externe profilering van de MRA, een onderwerp waar het bestuur ook primair voor verantwoordelijk is.

CONCEPT

2. Wat gaan we doen in 2023

2.1 Uitwerking per uitvoeringslijn

In de MRA-agenda zijn 19 uitvoeringslijnen benoemd (zie figuur 2A). Aan elke lijn is een budget gekoppeld dat voor 2023 beschikbaar is gesteld in de meerjarenbegroting. In bijlage 4 is per uitvoeringslijn aangegeven wat de resultaten in 2023 zullen zijn en welke acties daarvoor worden opgepakt.

Bestuurlijke opdracht 0 – De samenwerking verder versterken	
0.1	Samenbindende visie op de regio en de samenwerking
0.2	Samenwerking Rijk en EU
0.3	De MRA als netwerk organisatie
0.4	Kennishuis MRA
0.5	Verantwoording
Bestuurlijke opdracht 1 – Werk maken van een veerkrachtige, inclusive en schone MRA-economie	
1.1	Regionale Economische Strategie
1.2	Werkmilieus (Plabeka)
1.3	Human Capital
1.4	Aanjagen Marktinitiatieven voor de transitieopgaven
1.5	Energie-infrastructuur en data-infrastructuur
Bestuurlijke opdracht 2 – Bouwen voor de woningbehoefte en met groei de leefkwaliteit van het geheel versterken	
2.1	Verstedelijkingsstrategie
2.2	Wonen
2.3	Landschap
2.4	Energietransitie en Klimaatadaptatie
2.5	Kunst, Cultuur en Erfgoed
2.6	Recreatie en Toerisme
Bestuurlijke opdracht 3 – Vaart maken met het metropolitaan mobiliteitsysteem	
3.1	Schaalsprong mobiliteitssysteem
3.2	Fiets
3.3	Duurzame en innovatieve mobiliteit

Figuur 2A: uitvoeringslijnen van de MRA Agenda

In de paragrafen 2.2 tot en met 2.5 wordt op hoofdlijnen toegelicht welke activiteiten in 2023 worden opgepakt vanuit het Bestuur, het Platform Economische Zaken, het Platform Ruimte en het Platform Mobiliteit.

CONCEPT

2.2 Bestuur

Het Bestuur is het dagelijks bestuur van de Metropoolregio Amsterdam. Zij vergaderen ongeveer 1 keer per maand. Het Bestuur is de plek waar de integrale, strategische keuzes worden voorbereid en geeft sturing aan het dagelijkse reilen en zeilen van de MRA-samenwerking. Het Bestuur overziet de implementatie van de nieuwe Governance, is de schakel tussen de Platforms en de Algemene Vergadering, stuurt de directie bij waar nodig en is eerste aanspreekpunt voor activiteiten als lobby, communicatie of het betrekken van raads- en statenleden.

Activiteiten van het bestuur in 2023 op hoofdlijnen

Voor het bestuur komt een aantal activiteiten in 2023 op de agenda.

In 2023 zijn dit de drie belangrijkste onderwerpen in het bestuur:

- 1) **Operationalisatie van de drie thema's** – in de samenwerkingsafspraken zijn drie thema's opgenomen die als doel hebben om focus te geven aan het bestuurlijk gesprek, het maken van integrale afwegingen te bevorderen en de externe profilering te versterken. Het komende jaar gebruiken we om de drie thema's goed te operationaliseren. Ook in relatie tot de werkzaamheden van aanpalende organisaties (zoals de ROM en de Amsterdam Economic Board). Dit is tevens een bouwsteen voor de vernieuwing van de MRA Agenda (zie punt 2)
- 2) **Start traject vernieuwing MRA Agenda (en verstevigen samenwerking met bedrijfsleven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties)** – In 2023 starten we het met traject om de MRA Agenda te vernieuwen. Hiertoe stemmen we ook nauw af met het bedrijfsleven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties. Gedurende dit proces krijgen we goed zicht op de belangen van deze partners, hoe die zich verhouden tot onze eigen belangen als samenwerkende overheden, en hoe we in de realisatie gezamenlijk op kunnen trekken om meer impact te maken. Bij de vernieuwing van de agenda gaan we meer focussen op doen wat nodig is in plaats van doen wat mogelijk is, en brengen we een duidelijk onderscheid aan tussen zaken die vragen om keuzes / een bestuurlijk gesprek en zaken die meer 'going concern' zijn waar geen structurele bestuurlijke afstemming meer voor nodig is.
- 3) **Lobby en public affairs** – Lobby en PA blijft een belangrijke functie van het Bestuur, zowel richting Den Haag als richting Europa. Maar ook intern richting onze eigen deelnemers en partners uit het bedrijfsleven, kennisinstellingen en maatschappelijke instellingen. Traditionele onderwerpen als infrastructuur en woningbouw blijven van belang, maar daarnaast

wil het Bestuur ook kijken of zij het verschil kan maken op onderwerpen als Waterstof of arbeidsmarkt.

Uitgelicht:

- **Aanjaagbudget nieuwe (integrale) programma's of activiteiten**
Een nieuw instrument dat het Bestuur in 2023 tot haar beschikking zal hebben is het Aanjaagbudget voor nieuwe (integrale) programma's of activiteiten. Dit budget zal het Bestuur zo veel mogelijk inzetten om integralere afwegingen te bevorderen, door bijvoorbeeld verbindingen te leggen tussen onderwerpen, onderzoeken uit te laten voeren. Doel is om zo meer of betere resultaten te kunnen boeken. Over de concrete bestedingen die uit dit budget worden gedaan zal transparant worden gecommuniceerd. Suggesties voor bestedingen vanuit dit budget kunnen via de MRA Directie ook worden voorgelegd aan het Bestuur.

Termijnagenda

Onderstaande termijnagenda is een 'rolling agenda', en zal dus voortdurend geactualiseerd en aangevuld worden. De termijnagenda zal geagendeerd worden bij elke vergadering van het Bestuur. Op deze agenda – die ook met raden & staten gedeeld zal worden – zijn alleen de belangrijkste (strategische) dossiers opgenomen.

Periode	Bespreekpunten / afspraken:
1 ^e kwartaal	1. Lobby Waterstof
	2. Lobby Arbeidsmarkt
	3. Verantwoording 2022
	PM
2 ^e kwartaal	1. Voortgangsnota
	2. Jaarplan 2024
	3. Onderzoek Arbeidsmarkt
	PM
3 ^e kwartaal	1. PM
	PM
4 ^e kwartaal	1. Jaarplan 2024 en Termijnagenda 2024
	2.
	PM

2.3 Platform Economie

Voor 2023 ligt het accent van de activiteiten van het Platform Economie bij de onderstaande onderwerpen. De uitgangspunten van de 'brede welvaart' zullen nadrukkelijker dan voorheen onderdeel zijn van het regionaal-economisch beleid. Onder 'brede welvaart' verstaan we: naast materiële welvaart gaat het ook om zaken als gezondheid, onderwijs, milieu en leefomgeving, sociale cohesie, persoonlijke ontplooiing en (on)veiligheid.

- 1) **Talentontwikkeling (Onderwijs & Arbeidsmarkt)** – de knellende tekorten op de arbeidsmarkt zijn van grote invloed op de economische dynamiek én de regionale transitie-ambities. In 2023 willen we als MRA, de vervolgstappen zetten in het bevorderen van een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, door het versterken van de samenwerking tussen overheden enerzijds en bedrijfsleven en onderwijsinstellingen anderzijds. Specifieke aandacht hierbij ook voor het verder inzetten van de verschillende instrumenten op het gebied van 'leven lang ontwikkelen'
- 2) **Het aanjagen van de grote transities in de circulaire economie** – De omslag naar een circulaire economie verloopt in de meeste sectoren traag, ondanks het feit dat we ook de in MRA steeds meer ondernemers zien die zich richten op een circulair productieproces en/of duurzame producten. Als overheden zijn we – via het programma circulaire inkoop en circulaire textiel - zelf actief om zo de markt nieuwe impulsen te geven. In 2023 zullen we deze trajecten verder intensiveren en nieuwe activiteiten met het regionaal bedrijfsleven opstarten. In samenwerking met de Board en ROM InWest willen we de Metropoolregio sterker positioneren als 'circulaire hotspot'. De circulaire economie heeft ook ruimtelijke consequenties die hun doorvertaling moeten krijgen in nieuwe Plabeka-afspraken en de Verstedelijkingsstrategie.
- 3) **Ruimte voor werklocaties (ook irt de Verstedelijkingsstrategie)** – Steeds significanter worden de komende tekorten voor werklocaties (zeker ook irt de circulaire economie, die zich lang niet altijd eenvoudig laat mengen met woonfuncties). In 2023 zal de Regionale Bedrijventerreinenstrategie – in samenspraak met het Platform Ruimte en binnen de kaders van de rijk-regio afspraken in de Verstedelijkingsstrategie – opgesteld worden.
- 4) **Intensiveren triple-helix samenwerking** – mede naar aanleiding van het rapport van de RABO-bank en de MRA Investeringsagenda/Transitie-versneller zijn de MRA-directie en de Board een traject gestart voor een verdere intensivering van de triple helix samenwerking. Daarbij willen we ook – in overleg met de deelregio's en

aansluitend op de 'regionale profielen' – onderzoeken op welke wijze we de triple helix samenwerking in de deelregio's kunnen optimaliseren én meer thematische triple helix verbanden (helpen) ontwikkelen. Doel is om via deze netwerken de noodzakelijke investeringen in een duurzame en innovatieve economie te organiseren.

In bijlage 1 is een verdere uitwerking en nadere toelichting bij het Jaarplan voor het Platform Economie opgenomen.

Termijnagenda

Onderstaande termijnagenda is een 'rolling agenda', en zal dus voortdurend geactualiseerd worden. Op deze agenda – die ook met raden & staten gedeeld zal worden – zijn alleen de belangrijkste (strategische) dossiers opgenomen. Het is de verwachting dat de ROM een periodiek terugkerend onderwerp zal zijn. Hierbij wel de kanttekening dat de formele besluiten mbt de ROM in de aandeelhoudersvergadering genomen worden.

Periode	Bespreekpunten / afspraken:
1 ^e kwartaal	4. 1 ^e fase Bedrijventerreinenstrategie; eerste set afspraken
	5. Strategische Agenda Toerisme: uitvoeringsafspraken
	6. Meerjarige afspraken over herstructurering/verduurzaming bedrijventerreinen (ProjectBureau Herstructurering)
	7. Onderwijs&Arbeidsmarkt
	PM
2 ^e kwartaal	4. Samenwerking MRA-Board
	5. Jaarplan 2024
	6. Voortgang investeringsagenda
	PM
3 ^e kwartaal	2. 1 ^e fase Bedrijventerreinenstrategie
	PM
4 ^e kwartaal	3. PM
	4. PM
	PM

Platform Ruimte

In 2023 zijn dit drie belangrijke onderwerpen in het Platform Ruimte:

- 1) **BO Leefomgeving en BO MIRT** – het in MRA verband voorbereiden van besluitvorming in het BO Leefomgeving in het voor jaar en het BO MIRT in het najaar over verstedelijking in brede zin
- 2) **NOVEX** – afstemming tussen de drie NOVEX-gebieden (MRA/Verstedelijkingsstrategie, NZKG en Schiphol) en de provinciale regierol
- 3) **Uitwerking van de Verstedelijkingsstrategie** – het verder uitwerken van de verstedelijkingsstrategie, met als belangrijke onderdelen hiervan:
 - Programmatische aanpak met de fasering en investeringsstrategie
 - Inhoudelijke uitwerking van de verschillende onderdelen die mede onder de verstedelijkingsstrategie vallen, zoals klimaatadaptatie, landschap, sociaal/economische onderdelen en energie.

In bijlage 2 is een verdere uitwerking en nadere toelichting bij het Jaarplan voor het Platform Ruimte opgenomen.

Termijnagenda

Onderstaande termijnagenda is een 'rolling agenda', en zal dus voortdurend geactualiseerd worden. Op deze agenda – die ook met raden & staten gedeeld zal worden – zijn alleen de belangrijkste (strategische) dossiers opgenomen.

Periode	Bespreekpunten / afspraken:
1 ^e kwartaal	1. Voorbereiding BO Leefomgeving voorjaar 2023
	2. Afstemming NOVEX Verstedelijkingsstrategie / MRA, NOVEX Schiphol en NOVEX NZKG
	3. Planning bestuurlijk besluitvorming Rijk-regio 2023
	PM
2 ^e kwartaal	1. Jaarplannen en financiën
	PM
3 ^e kwartaal	1. Terugkoppeling BO Leefomgeving en Doorkijk BO MIRT
	PM
4 ^e kwartaal	1. Terugkoppeling BO MIRT
	PM

2.4 Platform Mobiliteit

In 2023 zijn dit drie belangrijke onderwerpen in het Platform Mobiliteit:

- 1) **Mobiliteitstransitie versterken** – In samenhang met de Verstedelijkingsstrategie wordt met het Rijk ingezet op de schaa sprong, de bereikbaarheid van de polycentrische steden en Amsterdam en worden de principes van het Multimodaal Toekomstbeeld uitgewerkt in alle deelregio's. Hierbij gaat het om de fysieke infrastructuur, het mobiliteitsnetwerk en de knooppunten, maar ook de verschillende maatregelen die in de coalitie-akkoorden en beleidsagenda's zijn opgenomen.
- 2) **Slimme en Duurzame mobiliteit.** Het Regionale (duurzame) Mobiliteits Programma (RMP) voor de MRA, dat voortkomt uit het Klimaatakkoord, fungeert als een regionale paraplu m.b.t. de duurzame mobiliteit. Doelstellingen en beoogde maatregelen zijn in 2021 in een menukaart vastgelegd en worden nu geïmplementeerd en gemonitord. Er vindt continu afstemming met programma's als MRA Elektrisch, Smart Mobility en Samenwerkingsagenda Logistiek. De voortgang wordt geagendeerd. Elektriciteitscongestie vormt een uitdaging.
- 3) **Fiets** – Het gebruik van de fiets wordt onverminderd en no regret gestimuleerd en gefaciliteerd. De doorontwikkeling van het MRA Fietsroutenetwerk blijft aandacht vragen evenals de samenwerking met het Rijk vanuit het Nationaal Programma Toekomstbeeld Fiets. Stimulering van werkgevers en werknemers vindt plaats vanuit de gebiedsaanpak Gedragsstimulering en met het Green Deal project Fietsmetropool wordt met private partners gewerkt aan het verbeteren van allerlei fietsvoorzieningen.

In bijlage 3 is een verdere uitwerking en nadere toelichting bij het Jaarplan voor het Platform Mobiliteit opgenomen.

Termijnagenda

Onderstaande termijnagenda is een 'rolling agenda', en zal dus voortdurend geactualiseerd worden. Op deze agenda – die ook met raden & staten gedeeld zal worden – zijn alleen de belangrijkste (strategische) dossiers opgenomen.

Periode	Bespreekpunten / afspraken:
1 ^e kwartaal	1. Afstemmen regionale beleidsagenda's en bestuurlijke thema's
	2. Vertalen / implementeren MIRT afspraken
	3. RMP, MRA-E, Logistiek, Smart Mobility
	4. Vervoerarmoede

	PM
2 ^e kwartaal	1. Evaluatie governance mobiliteit
	2. Gebiedsplannen MTB
	3. Voorbereidingen Bestuurlijk Overleg Leefomgeving
	4. Rapportage Fiets
	PM
3 ^e kwartaal	1. Vertalen BOL afspraken
	2. Voortgang Spoor & OV
	3. Voorbereiden MIRT
	4. Voortgang verstedelijking
	PM
4 ^e kwartaal	1. BO MIRT
	PM

CONCEPT

3. Wat gaat dat kosten

3.1 Inleiding

In paragraaf 3.2 is een overzicht van de begroting opgenomen, waaruit blijkt welke inkomsten verwacht worden voor 2023 en welke uitgaven zijn voorzien. De onderbouwing van de begroting blijkt uit de voorgaande hoofdstukken, waarbij het Platform Economie gaat over de uitvoeringslijnen 0.3 (Board en ROM), 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 2.5 en 2.6, het Platform Ruimte gaat over de uitvoeringslijnen 2.1, 2.2, 2.3 en 2.4, en het Platform Mobiliteit gaat over de uitvoeringslijnen 3.1, 3.2 en 3.3. De uitvoeringslijnen 0.1, 0.2, 0.3 (congressen), 0.4 en 0.5 en alle overige uitgaven vallen onder de verantwoordelijkheid van het Bestuur.

3.2 Begroting

Inkomsten

Inwonerbijdrage gemeenten ¹	€ 4.036.239
Prov. NH: gelijke bijdrage aan Amsterdam	€ 1.437.122
Prov. FL: gelijke bijdrage aan Almere	€ 345.439
Extra bijdrage Amsterdam (EZ)	€ 1.012.584
Extra bijdrage Provincie Noord-Holland (EZ)	€ 1.439.532
Totaal Inkomsten	€ 8.270.915

Uitgaven

Uitvoering MRA Agenda

0.1	Samenbindende visie op de regio en de samenwerking	€ 0
0.2	Samenwerking Rijk en EU	
	<i>Regulier lobby/pa budget</i>	€ 77.500
	<i>Pilot gezamenlijke MRA vertegenwoordiging Brussel</i>	€ 75.000
0.3	De MRA als netwerkorganisatie	
	<i>Bijdrage aan de organisatie van de Board</i>	€ 1.560.000
	<i>Bijdrage aan de organisatie van de ROM</i>	€ 750.000
	<i>Budget voor congressen en evenementen</i>	€ 335.000
0.4	Kennishuis MRA	
	<i>EVMRA</i>	€ 150.000
	<i>Regulier onderzoeksbudget</i>	€ 114.000

0.5	Verantwoording	
	<i>Communicatiebudget</i>	€ 141.000
1.1	Regionale Economische Strategie	€ 0
1.2	Werklocaties	
	<i>Vastgoedmarktcommunicatie</i>	€ 51.000
	<i>Plabeka</i>	€ 127.500
	<i>Projectbureau Herstructurering Bedrijventerreinen</i>	€ 173.500
1.3	Human Capital	
	<i>Internationalisering (bijdrage in amsterdam)</i>	€ 253.000
	<i>Onderwijs & Arbeidsmarkt</i>	€ 410.000
1.4	Aanjagen marktinitiatieven voor de transitieopgaven	
	<i>Circulaire Economie</i>	€ 306.000
1.5	Energie-infrastructuur en data-infrastructuur	€ 0
2.1	Verstedelijkingsstrategie	€ 258.000
2.2	Wonen	€ 510.000
2.3	Landschap	€ 234.000
2.4	Transitieopgaven leefomgeving	
	<i>Energietransitie</i>	€ 152.000
	<i>Klimaatadaptatie</i>	€ 175.000
2.5	Kunst, Cultuur en Erfgoed	€ 0
2.6	Recreatie en Toerisme	
	<i>Amsterdam Bezoeken, Holland Zien</i>	€ 307.000
	<i>Uitvoering Strategische Agenda Toerisme</i>	€ 154.000
	<i>Regionale accommodatie & leisure regisseur</i>	€ 120.000
3.1	Schaalsprong mobiliteitsysteem ²	MOB
3.2	Fiets ²	MOB
3.3	Duurzame en innovatieve mobiliteit ²	MOB
	Reservering urgente nieuwe projecten Platform Economie	€ 149.000
	Reservering out of pocket kosten Platform Ruimte	€ 5.100
	Subtotaal uitvoering MRA Agenda	€ 6.587.600

Overige uitgaven

Personeel MRA Directie ³

<i>Controller (0.5 fte, Amsterdam)</i>	€ 50.000
<i>Adviseur Financiële Administratie (0.8 fte, Amsterdam)</i>	€ 80.000
<i>Ondersteuner Platform Ruimte & VS (1fte, extern)</i>	€ 80.000

<i>Ondersteuner Platform Economie (1 fte, extern)</i>	€ 80.000
Project- en Programmamanagers / tijdelijke constructie continuïteit ⁴	
<i>Programmamanager Bouwen en Wonen (1fte, Amsterdam)</i>	€ 100.000
<i>Programmamanager Toerisme en Recreatie (0.5 fte, Haarlem)</i>	€ 50.000
<i>Programmamanager Circulaire Economie (0.5 fte, Haarlem)</i>	€ 50.000
<i>Programmamanager Energietransitie (1 fte, Amsterdam)</i>	€ 120.000
Deelname traineepool MRA	€ 260.000
Bureaunkosten	
<i>Locatie, ICT, etc.</i>	€ 200.000
<i>Overige bureaunkosten (reizen, meetings, activiteiten, etc)</i>	€ 157.000
Aanjaagbudget nieuwe (integrale) programma's of activiteiten ⁵	€ 500.000
Strategische reserve	€ 41.315
Subtotaal overige uitgaven	€ 1.768.315
Totaal Uitgaven	€ 8.270.915

- ¹ De definitieve inwonerbijdrage voor 2023 wordt berekend op basis van het inwoneraantal van 1 januari 2022, tegen een bijdrage van € 1,59 euro per inwoner
- ² De uitvoeringslijnen voor het thema mobiliteit worden gefinancierd vanuit middelen van de drie vervoersautoriteiten (VRA, Provincie Noord-Holland en Provincie Flevoland)
- ³ Ten tijde van het schrijven van dit Jaarplan zijn nog niet alle vacatures van de MRA-directie vervuld. Sommigen staan nog open, anderen worden op dit moment al ingevuld door iemand waarvoor nog betaald moet worden (hetzij omdat ze boven de volgens de verdeelsleutel gevraagde inzet uitkomen, hetzij doordat het gaat om externe inhuur). Voor 2023 houden we er rekening mee dat een deel van deze inzet doorloopt, en ook financiering behoeft.
- ⁴ Voor de uitvoering van de MRA Agenda is een grote hoeveelheid inzet nodig van programmamanagers, projectmanagers, coördinatoren, ondersteuners, enzovoort. Deze inzet wordt veelal 'om niet' geleverd door de MRA-deelnemers. Voor een aantal programma's kon in het verleden geen 'om niet' capaciteit van MRA-deelnemers gevonden worden. Omdat voor deze programma's inzet wel essentieel is, is destijds afgesproken om deze programmamanagers vanuit MRA-budget te vergoeden. Zo lang deze inzet nog nodig is, en er geen 'om niet' capaciteit hiervoor beschikbaar komt, blijven we deze inzet vanuit MRA-budget financieren. Er zal hier echter geen nieuwe inzet bij komen. Alle toekomstige

benodigde inzet zal (net als het overgrote deel van de huidige inzet) 'om niet' geleverd worden door MRA-deelnemers.

- ⁵ *Het aanjaagbudget voor nieuwe (integrale) programma's of activiteiten is € 250.000 lager uitgevallen dan in de meerjarenbegroting. De strategische reserve is ongeveer € 40.000 lager uitgevallen dan in de meerjarenbegroting. Deze mutaties komen door de onverwachte kosten die zijn opgenomen voor personeel van de MRA-directie (zie punt 3).*

CONCEPT

4. Betrekken Raden en Staten

Hoewel de samenwerking in de MRA een bestuurlijke netwerksamenwerking is, is draagvlak onder raden en Staten enorm belangrijk. Een bestuurder moet zich immers gesteund voelen door haar of zijn gemeenteraad of Provinciale Staten wil zij of hij effectief kunnen opereren in de regio. Het goed informeren en betrekken van Raden en Staten is dan ook een belangrijke activiteit waar we het komende jaar uitvoering aan geven.

Het betrekken van raden en Staten is gericht op het actief informatie verstrekken over de uitvoeringslijnen van de MRA Agenda aan raden en Staten én het tijdig informeren van raden en Staten over welke onderwerpen en wanneer er besluitvorming wordt gevraagd. Transparantie is hierbij het uitgangspunt. Hiervoor worden door het jaar heen verschillende instrumenten en activiteiten ingezet.

De Samenwerkingsafspraken van het Metropoolregio Amsterdam treden niet in de Gemeentewet en Provinciewet. Het is aan de raden en Staten zelf hoe en wanneer het gesprek met het eigen college over MRA-onderwerpen wordt georganiseerd. Dit op basis van het reglement en de afspraken, zoals die in de betreffende raad of Staten gelden. Op deelregionaalniveau vinden raadsledenbijeenkomsten plaats waar ook de uitvoeringslijnen van de MRA Agenda aan de orde zijn.

Een belangrijk instrument uit de samenwerkingsafspraken is de MRA Raadtafel. Deze adviseert gevraagd en ongevraagd het MRA Bestuur en de MRA Algemene Vergadering over procedurele aspecten binnen de MRA-samenwerking.

In 2023 maken we daarnaast ook een Voortgangsnota en een Termijnagenda. De Termijn agenda omvat in ieder geval de onderwerpen, die door het MRA Bestuur ter bekrachtiging aan de raden en Staten worden voorgelegd, geplaatst. Deze MRA Termijnagenda (najaar) wordt aan de raden en Staten voorgelegd, net als de Voortgangsnota (voorjaar). Aan de hand van de Voortgangsnota en de Termijnagenda kunnen bestuurders in hun eigen raad of Staten het gesprek voeren over de regionale samenwerking.

De MRA Directie biedt actief ondersteuning bij het voeren van dit gesprek, aan zowel de portefeuillehouders als op verzoek aan de griffiers. Het faciliteren van het gesprek vindt ook plaats op deelregionaalniveau.

Bijlage 1 – Jaarplan platform Economie

Algemeen

Het Platform Economie richt zich op het versterken van de regionale economie. Daarbij opereert het in een breed ecosysteem, samen met organisaties als de Board, de ROM's (ROM MRA-NHN en Horizon), Amsterdam in Business, en Amsterdam & Partners. Het Platform is de link tussen de inspanningen van deze partners en die van de individuele gemeenten/deelregio's, voorzover deze zich op MRA-schaal voordoen. Daarnaast vindt via dit platform de integrale afstemming plaats met de andere MRA-gremia. Bij de realisatie van de beleidsdoelstellingen is tenslotte de afstemming en samenwerking met het rijk en de EU van belang, zeker waar het gaat om het verwerven van de noodzakelijk investeringen. Binnen dit ecosysteem is er op hoofdlijnen overeenstemming over de doelstellingen en aandachtsgebieden. De ambities voor een transitie naar een schone, inclusieve en duurzame economie worden gedeeld. Alle partijen in het ecosysteem geven zo vanuit hun eigen verantwoordelijkheden en rollen invulling en uitvoering aan het effectueren van deze ambities.

Het is de taak van het Platform Economie om de politiek-bestuurlijke inzet (sturing) – op basis van de MRA-kernboodschap en de MRA Agenda - richting het eco-systeem vorm te geven én tussen de deelregio's onderlinge afspraken te maken. Tegelijkertijd legt het de noodzakelijke verbindingen (en zorgt daarbij voor voldoende aandacht voor het economisch functioneren van de MRA) met de andere beleidsvelden en programma's van de MRA en de externe partijen en hun instrumenten. Kortom, de rol van het platform Economie is die van 'spin in het web', afspraken maken m.b.t politiek-bestuurlijke inzet, vastleggen werkafspraken én onderlinge afspraken maken:

- 1) **Strategisch:** in het Platform geven de partijen met elkaar richting aan de (invulling van) het economisch beleid, benoemt hierin de speerpunten en de gewenste resultaten. Het benoemt de hoofdlijnen van de lobby-agenda richting Rijk en EU; ook formuleert het de wijze van samenwerking met de andere partners in het ecosysteem en de gewenste samenwerkingsproducten. Hierbij ligt het accent bij de ROM en de Board.
- 2) **Procedureel:** Het platform maakt afspraken over de inzet van de middelen, de wijze van implementatie van de afspraken en coördineert de afstemming met de andere MRA-gremia en overige partners en monitort de voortgang van de uitvoeringslijnen.

- 3) **Kennisdeling:** Binnen het platform wordt kennis uitgewisseld over nieuwe ontwikkelingen en wordt gewerkt aan een gezamenlijk beeld van economische ontwikkeling.

Activiteiten in het kader van de economische samenwerking in 2023

Het economisch beleid van de MRA voor de komende jaren laat zich goed vangen onder het begrip 'economie in transitie' en invulling geven aan de 'brede welvaart'.

De (effecten én lessen van de) covid-crisis, de klimaatopgaven, de veranderende arbeidsmarkt, de druk op de ruimte, de congestie op het elektriciteitsnet en belangrijke innovaties (m.n. digitalisering, big data) vragen om een frisse blik op economisch dynamiek. In 2023 zullen we met elkaar intensief het gesprek voeren over wat voor soort economie we met elkaar willen en welke rollen we als lokale, regionale en nationale overheden hierbij hebben. Daarbij moet de regio – wellicht meer dan voorheen – goed inspelen op het landelijk beleid en dat van de EU. Immers, de daar beschikbare budgetten bieden de mogelijkheden om de komende jaren substantiële investeringen te doen. Dit betekent dus een meer investeringsgericht beleid. Met de MRA Investeringsagenda/Transitieversneler als centraal vehikel.

Grofweg laat het economische beleid zich in twee delen opsplitsen:

- A. Het ruimtelijk-economisch beleid (een sterke polycentrische MRA)
- B. Het innovatie-stimulerend beleid (de meest inventieve regio)

A. Het ruimtelijk-economisch beleid

Met de Verstedelijksstrategie/NOVEX hebben het Rijk en regio afspraken gemaakt over de (langere termijn) ruimtelijke inrichting van de MRA. Centraal daarin staat het concept van de poly-centrische metropool, een veelkernig netwerk, onderling goed verbonden en elkaar versterkend vanuit de eigen specialisaties. Hoewel het accent in de Verstedelijksstrategie sterk op de woningbouwopgave ligt, is er ook nadrukkelijk een economisch opgave. Immers, de centrale stad (Amsterdam) zal de komende jaren niet alle economische activiteiten nog kunnen accommoderen, terwijl tegelijkertijd een evenwichtige poly-centrisch systeem alleen goed kan functioneren als naast wonen ook werken en voorzieningen hun plek krijgen in de overige kernsteden. Zeker vanuit economische dynamiek vereist dit goede, snelle en betaalbare onderlinge verbindingen. Alleen zo kan de agglomeratiekracht van de MRA zich goed ontwikkelen. Maar dat alleen is niet genoeg. De verschillende kernsteden zullen hun **eigen kenmerkende economische profielen** de komende jaren verder moeten uitbouwen en versterken.

In het kader van **Plabeka** zijn hier via de 'kwalitatieve bouwstenen' nu de eerste aanzet toe gegeven. Per deelregio is in kaart gebracht welke economische specialisaties de komende jaren denkbaar zijn. Via een 'slimme specialisatie-strategie' die eind 2022 afgerond is, zal deze in 2023 moeten leiden tot concrete investeringsplannen, waarvoor ook deels het rijk aangesproken zal worden.

Tegelijkertijd speelt de discussie over 'ruimte voor werk'. Steeds signifikanter worden de komende **tekorten voor werklocaties**. In 2023 zullen we – op basis van de discussie over wat voor een economie we willen en kunnen zijn – de ruimtelijke consequenties verder moeten uitwerken, opdat hierover medio 2024 definitieve afspraken gemaakt kunnen worden.

Ook de **energietransitie heeft een belangrijke ruimtelijk-economisch component**. Dit geldt in sterke mate in het NZKG, die een belangrijke regionale (en nationale) rol krijgt in de ontwikkeling van een waterstof-economie (zie ook Investeringsagenda). Maar ook de aanleg van nieuwe 380Kv netwerken, de aanleg van grondstations, de vestiging van datacenters en de functie van bedrijventerreinen in de energie-opwekking vragen om gecoördineerd beleid.

Van een andere orde is de beoogde **verdere spreiding van toerisme (in samenhang met de recreatieve functies en de culturele voorzieningen)**. Eind 2022 is de nieuwe Strategische Agenda Toerisme & Recreatie vastgesteld. In 2023 zal in het teken staan van de uitvoering van de in deze agenda gemaakte afspraken. Ook via de lijn van het toerisme zal bijgedragen worden aan de poly-centrische metropool en kan het verdere invulling geven aan de deelregionale specialisatieprofielen.

In het ruimtelijk-economisch beleid zijn uiteindelijk de gemeenten en provincies zelf aan zet. Zij hebben de verantwoordelijkheid en bevoegdheden om binnen de kaders van een breed ruimtelijk beleid de noodzakelijke besluiten te nemen. Voorafgaand hieraan is het goed om in MRA verband de regionale kaders hiervoor met elkaar te bepalen. In MRA verband betekent dit ook een **goede afstemming tussen het Platform Economie en Platform Ruimte**.

B. Het innovatie-stimulerend beleid

Samen met zijn partners in het ecosysteem zal de MRA als initiator (en financier) mede invulling geven aan de noodzakelijk vernieuwingen in:

- 1) Het domein van **talentontwikkeling/onderwijs en arbeidsmarkt**, waarbij de focus ligt op het bevorderen van de samenwerking tussen overheden enerzijds en bedrijfsleven en onderwijsinstellingen anderzijds. Dit in nauwe samenwerking met de Board (HoS, Techconnect), de werkgeversservicepunten en de publiek-private initiatieven (zoals Zaancampus, Techcampus IJmond). Ook het inzichtelijker maken

van de verschillende activiteiten, het stimuleren van de onderlinge samenwerking tussen deze initiatieven en het agenderen van knelpunten is een taak van het platform Economie. Zeker dit thema vraagt de komende jaren investeringen; inzet op het samen met de betrokken publiek-private doorontwikkelen van initiatieven tot serieuze proposities richting Groeifonds is daarom noodzakelijk. Ook – in relatie tot Plabeka – vraagt het samenbrengen van onderwijs en bedrijfsleven op fysieke locaties (campus-ontwikkeling, fieldlabs) het komende jaar een gerichte aanpak.

- 2) Het stimuleren van de **circulaire economie en de energietransitie bij/door bedrijven**. Door samenwerking met het PHO Duurzaamheid de Board, en ROM InWest willen we de Metropoolregio sterker positioneren op dit vlak. Via de uitvoering van de Investeringsagenda/transitieversneller zullen in 2023 de nodige initiatieven verder uitgewerkt worden, cq investeringsgereed gemaakt worden. Ook in het nieuwe EFRO-programma 'Kansen voor West' krijgen de energietransitie en ontwikkeling circulaire economie – in lijn met het EU-beleid – een prominente plaats. Dit biedt mogelijkheden tot investeringen. Zoals hierboven al aangegeven hebben de energietransitie en circulaire economie ook nadrukkelijk ruimtelijke consequenties, die hun doorvertaling moeten krijgen in nieuwe Plabeka-afspraken en de Verstedelijkingsstrategie.
- 3) De **triple-helix samenwerking en activiteiten** krijgen lang nog niet in de gehele MRA-vorm. De in Plabeka-verband geïdentificeerde kwalitatieve bouwstenen per deelregio, de publiek-private samenwerking binnen onderwijs&arbeidsmarkt, activiteiten in de deelregio's, als onderdeel van hun regio-profielen (zie ook hierboven mbt kwalitatieve bouwstenen) kunnen een goede basis zijn om te komen tot verdere intensivering van de triple helix samenwerking in sommige deelregio's. De MRA zal hierover nog in 2022 nieuwe afspraken met de Board maken, waarbij ook voortgebouwd kan worden op succesvolle projecten als Green Deal Zero Emissie Stadslogistiek.

Op belangrijke thema's als Life Science & Health, data en artificial intelligence lijkt de rol van de MRA beperkter. Hier zijn met name de gemeente Amsterdam en de Board als eerste aan zet. Dat laat natuurlijk onverlet, dat waar de MRA een meerwaarde kan hebben (bv. via de Investeringsagenda, ruimtelijk beleid/campusontwikkeling en lobby), zal die natuurlijk ingevuld worden.

Bijlage 2 – jaarplan platfrom Mobiliteit

Algemeen

Gemeenten en vervoersautoriteiten (NH, Flevoland en Vervoerregio Amsterdam) hebben eigen vastgelegde taken in het werkveld mobiliteit, wanneer het gaat om aanleg, beheer en onderhoud van lokale en provinciale wegen en concessies van openbaar vervoer. Op het gebied van concessies zijn de Vervoerregio Amsterdam, de beide provincies en de gemeenten Amsterdam en Almere actief. Daarnaast voeren alle gemeenten en provincies gezamenlijk en/of zelfstandig beleid m.b.t. duurzame mobiliteit, smart mobility, fiets, gedrag, etc... Regionaal beleid en uitvoering vinden steeds meer op de schaal van de Metropoolregio Amsterdam plaats vanwege de logica van het daily urban system, maar hier wordt vanaf geweken als een lager of hoger schaalniveau pragmatischer is.

In het MRA-platform Mobiliteit vindt de regionale afstemming over het regionale beleid en de projecten plaats, maar ook de voorbereiding van en de regionale standpuntbepaling in het programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid (SBaB), ten behoeve van het MIRT en het landelijke overleg over het Spoor (met Rijkswaterstaat, NS en ProRail). De samenwerking met het Rijk is zeer intensief als het over mobiliteit. De verbreding van het platform Mobiliteit per 1 januari 2022 heeft het draagvlak in alle deelregio's van de MRA versterkt en daarmee ook de samenwerking met het Rijk.

Agenda voorraad platform Mobiliteit

In het verbrede platform Mobiliteit zijn in 2023 de volgende agendapunten aan de orde:

- Afstemmen regionale beleidsagenda's, beleidskaders
- Evaluatie governance platform Mobiliteit
- MRA Agenda Uitvoeringslijnen 3.1 OV Schaalsprong doortrekken Noord Zuidlijn naar Hoofddorp, Sluiten Kleine Ring en IJmeerverbinding), HOV Corridors (Zaanstad en Haarlem), OV- & Spoorcoördinatie (Spoorruit Amsterdam inclusief ZuidasDok en CS Amsterdam), uitwerking Regionaal OV (ROVT) en Multimodaal Toekomstbeeld (MTB), en afstemming regionale investeringsprogramma's BDU partners; 3.2 Fiets: Routenetwerk, fietsparkeren, Green Deal Fietsmetropool en 3.3 Duurzame & Innovatieve Mobiliteit, RMP: MRA Elektrisch, Samenwerkingsagenda Logistiek en Smart Mobility
- Besprekpunten vanuit de MRA Agenda: betaalbaarheid, beschikbaarheid, toegankelijkheid, vervoerarmoede en alternatieve bekostiging.

- Standpuntbepaling Rijk – Regio samenwerking SBAB
- Standpuntbepaling Rijkstrajecten BOL, MIRT, Spoor, BO Mobiliteit, BO SLIM
- MRA brede samenwerking: Verstedelijkingsstrategie, Regionale Investeringsagenda, MRA Monitor, Lobby, bijdrage integrale doelstellingen Bestuur
- Overig: VENOM, Amsterdam Bereikbaar, Regionale Thermometer MRA, etc...

Er wordt ervoor gewaakt dubbele agendering te voorkomen, niet alleen in de aan het platform gelieerde gremia, maar vooral ook tussen platforms en bij de rijkstrajecten SBaB en Verstedelijkingsstrategie. Dubbels, ook met de deelregionale overleggen (vervoerberaden en gremia Vervoerregio) zijn niet altijd te voorkomen omdat hier vertegenwoordiging en achterban een belangrijke rol spelen. Ten behoeve van het overzicht en de vergaderorde wordt bij de agendapunten vermeld welke bestuurder trekker is van het dossier en naast de vermelding van het onderwerp om wat voor document het gaat.

- Een bespreekpunt: veelal een strategisch of tactisch onderwerp dat meningvorming en standpuntbepaling vergt.
- Een hamerstuk: veelal een besluit over de start of voortgang van een project of activiteit.
- Een informerend document ter kennisname en kennisdeling

Bijlage 3 – jaarplan platform Ruimte

Algemeen

Platform Ruimte zorgt voor de integrale afweging van de verschillende vraagstukken die om ruimte vragen. Het is de plek waar afstemming plaatsvindt tussen de deelregio's over de ruimtelijke afspraken die met het Rijk gemaakt worden binnen de NOVEX Verstedelijkingsstrategie MRA. Het platform heeft daarnaast een coördinerende rol als het gaat om informatie-uitwisseling tussen de drie NOVEX-gebieden (Schiphol, NZKG en MRA/ Verstedelijkingsstrategie) en de overige afspraken die via de provincies met het Rijk worden gemaakt over ruimtelijke kwesties. Het platform werkt hierin regelmatig samen met het platform Economie en het platform Mobiliteit, omdat veel vraagstukken naast een ruimtelijke kant ook economisch van aard zijn of gericht zijn op mobiliteit. Onder het platform vallen vijf uitvoeringslijnen, de Verstedelijkingsstrategie, Bouwen en wonen, Klimaatadaptatie, Energietransitie en Metropolitaan Landschap.

De agenda van het platform Ruimte kan worden verdeeld in vier onderdelen:

1. Besluitvorming: In het platform worden afspraken gemaakt over inhoudelijke ruimtelijke thema's.
2. Procedureel: Het platform coördineert de ruimtelijke input voor het BO MIRT, BO Leefomgeving en overige overleggen met het Rijk en monitort de voortgang van de uitvoeringslijnen.
3. Kennisdeling: Binnen het platform wordt kennis uitgewisseld over nieuwe ontwikkelingen en wordt gewerkt aan een gezamenlijk beeld van stedelijke ontwikkeling.
4. Financieel: Het platform beheert de financiën van de uitvoeringslijnen.

Activiteiten in het kader van de ruimtelijke samenwerking in 2023

De uitvoering van de MRA Agenda 2.0 vindt in 2023 plaats via de vijf uitvoeringslijnen: Verstedelijkingsstrategie, Bouwen en Wonen, Metropolitaan Landschap, Energietransitie, Klimaatadaptatie. De werkplannen zijn opgenomen in de bijlage van dit jaarplan. Bouwen en Wonen heeft een eigen portefeuillehoudersoverleg waar besluitvorming en afstemming plaatsvindt over het programma. De overige uitvoeringslijnen vallen direct onder het platform Ruimte, de voortgang en besluitpunten worden daarom direct in het platform Ruimte besproken. Het Verstedelijkingsconcept is het inhoudelijk kader waarbinnen de overige uitvoeringslijnen werken.

Met het aantreden van de nieuwe coalitie bij het Rijk in december 2021 is het Rijk gestart met het opstarten van een reeks programma's waarbinnen afspraken gemaakt worden met de provincies. De provincies stemmen hierover af met de regio. Aanvullend hierop wordt in NOVEX-gebieden direct samengewerkt tussen het Rijk en de regio. Er vallen vijf NOVEX-gebieden binnen de contouren van de MRA. Dit zijn de verstedelijkingsstrategie/ MRA, NOVEX Schiphol, NOVEX Groene Hart, NOVEX Noordzeekanaalgebied en NOVEX Lelystad. Binnen het platform Ruimte wordt de afstemming gezocht tussen de drie meest prominente NOVEX-gebieden binnen de MRA en wordt gezorgd voor informatie-uitwisseling tussen de afspraken die de provincies maken met het Rijk en de MRA.

In aanloop naar het BO MIRT en het BO Leefomgeving wordt intensief samengewerkt met het platform Mobiliteit om de samenhang tussen ruimtelijke ontwikkelingen en mobiliteit te benadrukken. Tussen de verschillende uitvoeringslijnen vindt regelmatig overleg en afstemming plaats om te kijken welke acties in samenhang kunnen worden opgepakt. Om de samenhang tussen de uitvoeringslijnen en met de andere platforms te bewaken zal nog meer dan voorheen gestuurd worden op integrale afstemming. Met de andere platforms gaan we experimenteren met gezamenlijke overleggen en thematische ateliers.

Bijlage 4 – overzicht per uitvoeringslijn

Opdracht 0: De samenwerking verder versterken

- 0.1 – Samenbindende visie op de regio en de samenwerking
- 0.2 – Samenwerking Rijk en EU
- 0.3 – De MRA als netwerkorganisatie
- 0.4 – Kennishuis MRA
- 0.5 – Verantwoording

Opdracht 1: Werk maken van een veerkrachtige, inclusieve en schone MRA-Economie

- 1.1 – Regionale Economische Strategie
- 1.2 – Werkmilieus (Plabeka)
- 1.3 – Human Capital
- 1.4 – Aanjagen marktinitiatieven voor transitieopgaven
- 1.5 – Energie-infrastructuur en data-infrastructuur

Opdracht 2: Bouwen voor de woningbehoefte en met groei de leefkwaliteit van het geheel versterken

- 2.1 – Verstelijkingsstrategie
- 2.2 – Wonen
- 2.3 – Landschap
- 2.4 – Transitieopgaven leefomgeving
- 2.5 – Kunst, Cultuur en Erfgoed
- 2.6 – Recreatie en Toerisme

Opdracht 3: Vaart maken met het metropolitaan mobiliteitssysteem

- 3.1 – Schaalsprong mobiliteitssysteem
- 3.2 – Fiets
- 3.3 – Duurzame en innovatieve mobiliteit

Opdracht 0 – De samenwerking verder versterken

Uitvoeringslijn 0.1 – Samenbindende visie op de regio en de samenwerking

1) Doel van deze uitvoeringslijn

Een integrale gezamenlijke visie op de regio en de MRA-samenwerking, die richting geeft aan het handelen van de MRA en die partners enthousiast maakt om met de MRA samen te werken.

- Inhoud geven aan de samenbindende visie op de regio, samen met partners
- Bewaken van de samenhang tussen de MRA-activiteiten en hun bijdrage aan de visie
- Uitdragen van de visie (promotie)
- Actualiseren van de strategische agenda in 2024, of eerder als daartoe aanleiding is

2) Wat zijn voor 2023 de belangrijkste bestuurlijke gesprekspunten?

Er is voor de MRA niet gewerkt aan een visie als zodanig, maar er zijn wel een aantal processen gaande of afgerond de elementen van een visie in zich hebben. Daarbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan de Samenwerkingsafspraken en de Verstedelijkingsstrategie. In 2023 gaan we van start met het opstellen van de nieuwe MRA Agenda 2025-2028

3) Acties in 2023 voor deze uitvoeringslijn

- Start opstellen nieuwe MRA Agenda

4) Resultaten in 2023

- Afspraken over het te doorlopen proces
- Inhoudelijke startnotitie en betrekken van een groot aantal partners bij de inhoud van de nieuwe agenda

5) Betrekken raden en Staten

Raden en Staten worden vanaf het begin van het proces betrokken: zowel bij het te doorlopen proces om te komen tot de nieuwe MRA Agenda, als qua input voor de inhoud van de nieuwe agenda.

6) Relatie tot de drie thema's en andere uitvoeringslijnen

De drie thema's zijn de brug tussen de huidige MRA Agenda en de nieuwe MRA Agenda. Hoe zij precies een plek gaan krijgen in de nieuwe MRA Agenda moet nog blijken.

7) Uitvoering

De benodigde inzet voor de coordinatie en uitvoering van het proces om tot een nieuwe MRA Agenda te komen wordt primair vanuit de MRA Directie geleverd. Uiteraard is in het interactieve proces dat voor ogen staat ook lokaal of provinciaal inzet nodig om de lokale en provinciale inbreng in het proces vorm te geven. Hoe dit precies vorm gaat krijgen en welke inzet nodig is moet nog blijken.

8) Inzet vanuit de MRA-deelnemers

Zie hierboven.

CONCEPT

Opdracht 0 – De samenwerking verder versterken

Uitvoeringslijn 0.2 – Samenwerking Rijk en EU

1) Doel van deze uitvoeringslijn

Het doel van deze uitvoeringslijn is goede en vruchtbare samenwerking met het Rijk en de EU: wet- en regelgeving faciliteert ontwikkelingen in de MRA, productieve kennistransfers en investeringen in onze regio.

2) Wat zijn voor 2023 de belangrijkste bestuurlijke gesprekspunten?

- Het versterken van de MRA-samenwerking richting Rijk, Europa en Internationaal op de onderwerpen bouwen/ wonen, mobiliteit, circulaire economie en energietransitie (met name waterstof-NZKG)
- Verbeteren van inhoudelijke positionering op initiatief vanuit de platforms, en integraal in afstemming met het bestuur
- Verbeteren van generieke positionering op initiatief van het bestuur, in afstemming met de platforms

3) Acties in 2023 voor deze uitvoeringslijn

- Een 2-jarige pilot waarin de samenwerking met de Europese Commissie wordt versterkt.
- Concretisering en uitvoering van de lobby-inzet op de vier inhoudelijke onderwerpen
- Strategische verbinding van inzet op Rijk en Europa op mobiliteit, CE en waterstof.
- Versterken van ambtelijke en bestuurlijke relaties met Europese metropolen via METREX, EMA, SURE Eurodelta en B5.

4) Resultaten in 2023

- Vergroten van de bekendheid van de MRA en haar opgaven bij het Rijk en Europa
- Toename van betrokkenheid en inzet van MRA-partners daarbij.
- Het verkrijgen van financiering voor MRA-opgaven woningbouw en mobiliteit
- Inschrijving op EU-calls, bijv kennisuitwisseling toerisme met andere EU-steden, circulair textiel, NZKG-waterstof.

5) Betrekken raden en Staten

Het is goed als raden en staten tzt worden geïnformeerd als de pilot versterking samenwerking EU start.

6) Relatie tot de drie thema's en andere uitvoeringslijnen

Deze uitvoeringslijn draagt bij aan alle drie de thema's. Lobby en public affairs kunnen bij alle onderwerpen uit de MRA-agenda en alle drie de thema's een rol spelen. Deze uitvoeringslijn staat ten dienste van het Bestuur, de Platforms, de PHO's en alle andere uitvoeringslijnen.

7) Uitvoering

Benodigde inzet van mensen:

- Structureel wordt gewerkt met circa 2 tot 2,5 fte adviescapaciteit binnen de MRA-directie.
- Voor de Rijkslobby werkt de lobby-capaciteit van alle MRA-partners samen, een deel is gekoppeld aan platforms/ PHO.
- Voor Europa – Internationaal wordt gewerkt met een team van betrokken MRA-partners met EU-Internationaal-adviseurs dat regelmatig bij elkaar komt om voortgang en activiteiten af te stemmen.
- Voor de pilot versterking samenwerking Europa is voor 2 jaar 2 extra fte nodig. Deze wordt gefinancierd vanuit de MRA-begroting en de gemeente Amsterdam.

Benodigde financiering:

Vanuit de MRA Begroting is jaarlijks een bedrag beschikbaar van ongeveer € 152.500 als programmabudget. Dit bedrag bestaat uit € 77.500 euro aan regulier budget voor lobby en public affairs, en € 75.000 euro voor de pilot voor de gezamenlijke MRA-vertegenwoordiging in Brussel.

8) Inzet vanuit de MRA-deelnemers

Zie hierboven: deze inzet loopt op dit moment goed.

Opdracht 0 – De samenwerking verder versterken

Uitvoeringslijn 0.3 – De MRA als netwerkorganisatie

1) Doel van deze uitvoeringslijn

Het doel van deze uitvoeringslijn is om de kracht van het MRA-netwerk verder te vergroten en beter te benutten, en sterkere verbindingen tussen het MRA-netwerk en de partners te bewerkstelligen (o.a. bedrijfsleven, kennisinstellingen, andere overheden, de Board, amsterdam&partners, maatschappelijke organisaties, enzovoort).

2) Wat zijn voor 2023 de belangrijkste bestuurlijke gesprekspunten?

- In het operationaliseren van de drie thema's en het nastreven van de doelen uit de MRA-agenda is het belangrijk om sterkere verbindingen te zoeken met het bedrijfsleven en kennisinstellingen. Hoe dit triple-helix samenwerking vorm moet krijgen, en welke rol dat bijvoorbeeld speelt bij het opstellen van een nieuwe MRA-Agenda zal komend jaar nadrukkelijk onderwerp van gesprek zijn
- Als onderdeel daarvan kijken we ook naar hoe we ons verhouden tot partners als bijvoorbeeld de Board.

3) Acties in 2023 voor deze uitvoeringslijn

- Verder versterken van de triple-helix samenwerking (dmv onderzoek, operationalisatie thema's, bottom-up via uitvoeringslijnen MRA Agenda)
- Bijdrage aan de Board
- Bijdrage aan de ROM
- Organisatie van MRA Congres en andere evenementen

4) Resultaten in 2023

- Sterkere triple-helix samenwerking, met concrete samenwerkingen (op product niveau) vanuit de uitvoeringslijnen
- Duidelijke afspraken met de Board over o.a. rollen, taken, opbrengsten
- Financiering van projecten vanuit ROM InWest
- Organisatie van een succesvol en vruchtbaar MRA Congres en een aantal overige evenementen (o.a. deelregionale sessies voor Raads- en Statenleden).

5) Betrekken raden en Staten

Voor het functioneren van ons netwerk is het belangrijk dat Raden- en Staten goed betrokken zijn. Dat goed betrekken bestaat uit verschillende onderdelen, waarvan goed informeren een hele belangrijke is. Voor deze uitvoeringslijn is het van belang dat Raads- en Statenleden goed geïnformeerd worden over wat de Board en de ROM precies doen: wat levert het ons als

samenwerkende overheden in de MRA op om een bijdrage te leveren aan / actief te participeren in en/of samen te werken met deze organisaties? De congressen en andere evenementen die we organiseren (en die ook onderdeel vormen van deze uitvoeringslijn) hebben veelal ook Raads- en Statenleden als specifieke doelgroep.

6) Relatie tot de drie thema's en andere uitvoeringslijnen

Deze uitvoeringslijn draagt bij aan alle drie de thema's.

7) Uitvoering

De inzet die nodig is voor deze uitvoeringslijn wordt geleverd vanuit de MRA-directie.

Vanuit de MRA Begroting is jaarlijks een bedrag beschikbaar van € 2.580.000 als programmabudget. Hiervan is € 1.495.000 bestemd als bijdrage voor de Amsterdam Economic Board, € 750.000 als bijdrage voor de organisatiekosten van de ROM InWest en € 335.000 voor de organisatie van het MRA Congres en overige evenementen.

8) Inzet vanuit de MRA-deelnemers

Vanuit de MRA-deelnemers is geen specifieke inzet nodig voor de acties behorende bij deze uitvoeringslijn. Zij zijn echter wel allemaal onderdeel van het MRA-netwerk, en als zodanig is het handig als iedereen zich actief onderdeel van het netwerk toont.

Opdracht 0 – De samenwerking verder versterken

Uitvoeringslijn o.4 – KennisHuis MRA

1) Doel van deze uitvoeringslijn

Het doel van deze uitvoeringslijn is om inzicht te bieden in relevante ontwikkelingen in de Metropoolregio Amsterdam en het ontsluiten van binnen de MRA beschikbare kennis en expertise. Met deze uitvoeringslijn zorgen we voor duiding van ontwikkelingen binnen de MRA, waarbij we jaarlijks belangrijke ontwikkelingen en trends delen met het netwerk, in samenwerking met regionale en nationale kennisinstellingen.

2) Wat zijn voor 2023 de belangrijkste bestuurlijke gesprekspunten?

- Het verder versterken van de MRA-samenwerking op basis van relevante data en het geven van (bestuurlijke) duiding van de gesignaleerde trends en ontwikkelingen. Dit kon al op basis van onder meer de Economische Verkenningen (EVMRA) en het onderzoek Wonen in de MRA (WiMRA) en sinds 2022 ook op basis van de eerste MRA-monitor.

3) Acties in 2023 voor deze uitvoeringslijn

- Actualisatie MRA-monitor (jaarlijks)
- Verbreding MRA-monitor op het thema Duurzaamheid (aanvullende indicatoren)
- Opleveren Economische Verkenningen MRA (EVMRA)
- Redactie en communicatie over Open Research Platform

4) Resultaten in 2023

- Eerste update (actualisatie) MRA-monitor
- Presentatie EVMRA
- Beter overzicht onderzoeksresultaten en lopende onderzoeken over MRA via Open Research Platform
- Meer bekendheid Open Research Platform onder MRA-deelnemers

5) Betrekken raden en Staten

De MRA-monitor, de EVMRA en het Open Research Platform geven een schat aan informatie over de stand van zaken in de MRA en over trends en ontwikkelingen in de regio. Deze informatie kan worden gebruikt voor het bestuurlijke gesprek met raden en Staten over de ambities van de MRA-samenwerking. Bestuurlijke duiding van de onderzoeksdata is hierbij gewenst.

6) Relatie tot de drie thema's en andere uitvoeringslijnen

Deze uitvoeringslijn draagt bij aan alle drie de thema's. De uitvoeringslijn draagt bij aan het verkrijgen van inzicht in trends en ontwikkelingen die relevant zijn voor de uitvoering van de MRA Agenda en de drie thema's. De uitvoeringslijn maakt de ambities en thema's tastbaarder, minder abstract.

7) Uitvoering

Het beheer en onderhoud van het Open Research Platform vraagt ambtelijke capaciteit vanuit de MRA Directie, die er tot op heden onvoldoende is. Met het volledig vullen van de MRA Directie kan deze capaciteit wel geleverd worden.

Vanuit de MRA Begroting is jaarlijks een bedrag beschikbaar van € 264.000 als programmabudget. Hiervan is € 150.000 bestemd voor de EVMRA. Daarnaast is nog € 114.000 beschikbaar voor regulier onderzoeksbudget, waarvan € 50.000 euro nodig is voor de jaarlijkse MRA-monitor.

8) Inzet vanuit de MRA-deelnemers

Deze uitvoeringslijn vraagt vooralsnog geen extra inzet vanuit de MRA-deelnemers.

Opdracht 0 – De samenwerking verder versterken

Uitvoeringslijn 0.5 – Verantwoording

1) Doel van deze uitvoeringslijn

Het doel van deze uitvoeringslijn is een degelijke verantwoording van de MRA-activiteiten en transparantie over wat we doen. De P&C Cyclus en de documenten die daar onderdeel van uit maken vormen de kern, maar alle communicatie die we hierover en over onze activiteiten als MRA doen zijn minstens zo belangrijk.

2) Wat zijn voor 2023 de belangrijkste bestuurlijke gesprekspunten?

- In de tweede helft van 2022 gaan we aan de slag met het opstellen van een brede communicatiestrategie. In het eerste kwartaal van 2023 zal deze gereed zijn en kunnen worden vastgesteld, waarna de uitvoering gaat starten.
- Na het overgangsjaar 2022 is 2023 het eerste volledige jaar waarin we volgens de nieuwe samenwerkingsafspraken werken, en waarin ook de daarin opgenomen documenten gebruikt gaan worden (voortgangsnota, termijnagenda, etc.). Hoe deze precies vorm krijgen, hoe ze benut gaan worden, of en hoe ze bijdragen aan het gesprek tussen bestuurder en haar/zijn raad of staten is essentieel om te volgen en te bespreken, om waar nodig bij te kunnen stellen.

3) Acties in 2023 voor deze uitvoeringslijn

- Vaststellen en uitvoeren nieuwe communicatiestrategie
- Doorontwikkelen website
- Doorontwikkelen MRA-monitor
- Eerste volledige cyclus van nieuw P&C-structuur

4) Resultaten in 2023

- Brede communicatiestrategie
- Verbeterde website
- Verbeterde MRA-monitor
- Heldere P&C documenten (o.a. voortgangsnota, termijnagenda)
- Beter geïnformeerde en betrokken raads- en Statenleden

5) Betrekken raden en Staten

Deze uitvoeringslijn staat in het teken van verantwoording en transparantie. Hoewel we een bestuurlijk netwerk zijn, is het voor de wijze waarop de bestuurders in ons netwerk kunnen functioneren essentieel dat raden en Staten goed op de hoogte zijn van en goed betrokken worden bij wat we doen in de MRA.

6) Relatie tot de drie thema's en andere uitvoeringslijnen

Deze uitvoeringslijn draagt bij aan alle drie de thema's: door de verantwoording en communicatie goed op orde te hebben, zullen we in staat zijn om meer inhoudelijke voortgang en resultaten te boeken.

7) Uitvoering

De benodigde inzet voor deze uitvoeringslijn wordt geleverd vanuit de MRA-directie.

Vanuit de MRA Begroting is jaarlijks een bedrag beschikbaar voor deze uitvoeringslijn van € 141.000 als programmabudget. Dit betreft in feite het communicatiebudget.

8) Inzet vanuit de MRA-deelnemers

Voor de uitvoering van deze uitvoeringslijn zijn verschillende actoren bij MRA-deelnemers reeds goed betrokken. Bestuursadviseurs van gemeenten en provincies worden regelmatig bijeen geroepen om dingen te bespreken, en het betrekken van de raden en Staten loopt vaak via griffiers. Ook levert elke raad en elke Staten een lid voor de MRA Raadtafel, die gevraagd en ongevraagd advies leveren aan het Bestuur en de Algemene Vergadering.

Opdracht 1 – Werk maken van een veerkrachtige, inclusieve en schone MRA-economie

Uitvoeringslijn 1.1 – Regionale economische strategie

1) Doel van deze uitvoeringslijn

Het doel van deze uitvoeringslijn is een gezamenlijke koers voor de inzet van de MRA en afzonderlijke deelnemers op economische ontwikkeling in de regio (inclusief onderwijs & arbeidsmarkt en innovatiebeleid) en algemene promotie in lijn met deze strategie. Verder beoogt deze uitvoeringslijn ook om:

- Bij te dragen aan de evenwichtige en meerkernige ontwikkeling van de MRA.
- Te werken aan het versterken van brede welvaart, benutten van economische dynamiek en verbeteren ruimtelijk-economische samenhang (9 gezamenlijke doelen).
- De strategische lijnen die vanuit het brede welvaart perspectief door het platform Economie zijn opgesteld te borgen in de Verstedelijkingsstrategie. Daarbij gaat het om bijdragen aan inclusie, innovatie en interactie. Dat wil zeggen om respectievelijk perspectieven op rechtvaardigheid/ongelijkheid, op waarde-creatie en ruimtelijk-economische samenhang.
- Het strategische (economisch) denken te versterken, co-creatie met deelregio's uit te bouwen, en triple helix samenwerking op lokaal niveau te versterken

2) Wat zijn voor 2023 de belangrijkste bestuurlijke gesprekspunten?

- Gaan we met elkaar werken aan het versterken van onderzoeks- en innovatie-ecosystemen (n.a.v. uitkomsten verkenningen voor versterken economische profielen voor de Verstedelijkingsstrategie)? En zijn deelregio's en MRA bereid hier de benodigde capaciteit en middelen voor vrij te maken?
- Welke deelregio-overstijgende innovatie trajecten gaan we oppakken en hoe? Bijv. mogelijkheden van arbeidsbesparende/ procesinnovatie, gamificatie, etc..

3) Acties in 2023 voor deze uitvoeringslijn

- Op order brengen informatiepositie en 'intelligence' over triple helix/ecosystemen op lokaal niveau. Eventueel door inkoop data van EE-index of via innovatiespotter
- Triple helix/ecosystemen deelregio's lokaal in beeld en betrokken bij strategievorming
- In beeld brengen MRA-brede ecosystemen zoals Deep Tech, Life Science & Health, etc.
- Verkenning uitzetten over invloed van 'intangible assets'/immaterieel kapitaal, arbeidstekorten en arbeidsbesparende/procesinnovatie in deelregio's;
- Verkenning uitzetten over het belang en toepassingsmogelijkheden van digitalisering, robotisering, gamification, etc. voor verbeteren van productiviteit en versterken MKB-bedrijven

- Programma opzetten voor versterken ecosystemen (mits voldoende capaciteit/middelen)
- Doorontwikkelen ecosystemen: gedeelde taal, gezamenlijke doelen en PPS
- Monitoren en benchmarkingontwikkeling ecosystemen in MRA
- Strategie maken versterken ecosystemen, inclusief uitvoeringsagenda welke elementen van het ecosysteem op welke manier worden versterkt, bijbehorende investeringen en ruimte claims indien mogelijk. Mits voorgaande punten zijn afgerond.
- Deelregio-overstijgende innovatie-trajecten identificeren en programmalijn voor opzetten.

4) Resultaten in 2023

- Triple helix en ecosystemen in beeld te brengen (liefst automatiseren) en afspraken over actualisatie met deelregio's en MRA.
- Ecosystemen op MRA-niveau in beeld. Wordt samen opgepakt met ROMs, Board en AiB. Er liggen al afspraken over samenwerking. Er wordt gezamenlijk een 'innovatie-canvas' per ecosysteem opgesteld. Hier worden triple helix partijen in de deelregio's bij betrokken.
- Triple helix/ecosystemen in beeld op deelregionaal/lokaal niveau. Aanmelding mogelijk om deel te nemen aan gezamenlijk 'innovatie canvas'. Voorwaarden: basisinfo beschikbaar stellen, voldoende capaciteit beschikbaar bij deelregio's of gemeenten, triple helix betrokken, en dat voldoende ruimte beschikbaar voor versterking ecosystemen. Alternatief is om capaciteit in te huren of te kijken of Amsterdam beschikbaar kan stellen. Mogelijk dat collega's innovatie van de gemeente Amsterdam hier een rol in kunnen vervullen. Indien dit al is afgerond, dan opstellen strategie versterking triple helix en ecosystemen, inclusief uitvoeringsagenda, investeringen, ruimteclaims en monitoring.

5) Betrekken raden en Staten

Op dit moment zijn nog geen concrete punten voorzien waar de raden en Staten bij betrokken moeten worden. Uiteraard zullen zij goed geïnformeerd worden over belangrijke vorderingen of mijlpalen die bij deze uitvoeringslijn bereikt worden. Daarnaast zijn er wel thema's of onderwerpen die voortvloeien uit deze uitvoeringslijn die een plek zullen krijgen in het inhoudelijke programma van bijvoorbeeld het MRA Congres en/of andere MRA evenementen.

6) Relatie tot de drie thema's en andere uitvoeringslijnen

Deze uitvoeringslijn draagt bij aan alle drie de thema's.

Inventieve regio

- Deze uitvoeringslijn gaat bij uitstek over de innovatieve component van onze regionale economie, en ook over o.a. ecosystemen en de economische ontwikkeling van de MRA

Menselijke maat

- Er zit ook een ruimtelijk-economische component aan deze uitvoeringslijn, en de uitvoeringslijn gaat in essentie over nabijheid.

Duurzaam verbonden

- Nadenken over ruimtelijk-economische strategie heeft ook implicaties voor verbindingen en mobiliteitsstromen

7) Uitvoering

Voor de coördinatie/het management van deze uitvoeringslijn wordt 'om niet' capaciteit geleverd door een van de MRA-deelnemers. Afhankelijk van de keuzes die gemaakt worden in wat we op gaan pakken aan acties is eventueel nog meer inzet benodigd.

Vanuit de MRA Begroting zijn op dit moment nog geen middelen beschikbaar voor deze uitvoeringslijn. Afhankelijk van de keuzes die gemaakt gaan worden qua resultaten die we gezamenlijk willen bereiken en de acties die hiertoe moeten worden uitgevoerd komt er ook zicht op de kosten. De ruwe inschattingen hiervoor lopen op dit moment uiteen van € 200.000 tot € 300.000 euro. Zodra e.e.a. concreter wordt, zal hiertoe het gesprek over gevoerd worden in het Platform Economie, en mogelijkerwijs in het Bestuur om middelen hiervoor vrij te maken.

8) Inzet vanuit de MRA-deelnemers

- Idealiter is er in elke deelregio voldoende capaciteit om uitvoering te geven aan het in beeld brengen en onderhouden van netwerk/ecosysteem/triple helix en op MRA-niveau om de coördinatie van het programma en gezamenlijke innovatie-trajecten. Er kan voorgebouwd worden op het werk dat eerder ihkv van de verkenningen is gedaan.
- Daarnaast zijn er middelen nodig om verkenningen op lokaal en regionaal niveau te doen. De kennis van het ecosysteem zelf en de manier waarop er gewerkt moet worden aan ecosystemen ontbreekt. Deze is wel noodzakelijk.
- Inschatting capaciteiten: 2-3 dagen voor 1 persoon structureel in de deelregio's inclusief werken aan/faciliteren van initiatieven. 1 FTE op MRA-niveau. Bij minder capaciteit verloopt eea langzamer en kan er minder goed ingespeeld worden op actualiteit.

Opdracht 1 – Werk maken van een veerkrachtige, inclusieve en schone MRA-economie

Uitvoeringslijn 1.2 – Werklocaties

1) Doel van deze uitvoeringslijn

In Plabeka verband maken de MRA-overheden afspraken over het realiseren van een goede balans in vraag en aanbod van werklocaties (bedrijventerreinen en kantoren). Hierbij gaat het niet louter om de kwantitatieve match, maar zeer zeker ook om de kwalitatieve balans om zo die werkmilieus te hebben die aansluiten bij de specifieke economische dynamiek in de verschillende gebieden van de MRA. Ook de herstructurering en verduurzaming van bestaande werklocaties is een belangrijk doel.

2) Wat zijn voor 2023 de belangrijkste bestuurlijke gesprekspunten?

- Welke regionale economie willen we de komende decennia accommoderen?
- Hoe vinden we voldoende ruimte voor werken in relatie tot de grote woonopgaven?
- Hoe dringen we de pendel in de regio terug door wonen en werken dicht bij elkaar te brengen.
- Hoe pakken we het vraagstuk van de energiecongestie op werklocaties aan?

3) Acties in 2023 voor deze uitvoeringslijn

- Opstellen Bedrijventerreinstrategie
- Continuering Verduurzaming bedrijventerreinen via PHB
- Jaarlijkse Plabeka-monitor

4) Resultaten in 2023

- Afspraken in het kader Bedrijventerreinstrategie – incl afstemming met Platform Ruimte en het Rijk
- Uitvoering werkplan PHB
- Plabeka monitor 2023

5) Betrekken raden en Staten

- Bedrijventerreinstrategie: medio 2023 informatiebijeenkomst(en)
- Vaststelling via reguliere besluitvorming raden en staten (begin 2024?)

6) Relatie tot de drie thema's en andere uitvoeringslijnen

Inventieve regio

- De kwalitatieve bouwstenen van de Bedrijventerreinenstrategie zijn een ruimtelijke doorvertaling van het innovatieve regionaal bedrijfsleven

- De verduurzaming werklocaties krijgt onder meer vorm via smart-energy-systems en zijn daarmee symbolisch voor het innovatieve karakter van de regionale economie

Menselijke maat

- Het uitgangspunt om wonen en werken dichterbij elkaar te brengen
- Aanbod werklocaties sluit aan bij het sociaal-economisch profiel van de deelregio's

Duurzaam verbonden

- Kantoorfuncties worden zo veel mogelijk op, of in nabijheid van, OV knooppunten ontwikkeld
- Inzet op duurzame stadslogistiek

7) Uitvoering

Het Programmteam Plabeka is een hecht ambtelijk netwerk van ambtenaren uit de verschillende deelregio's – er is eens per zes weken overleg. De provincie NH levert de ambtelijk opdrachtgever; Gert Jan Put van de gemeente Almere is projectleider.

Vanuit Plabeka zijn er verschillende ambtelijke begeleidingsgroepen op specifieke thema's, zoals monitoring, herstructurering en transformatie.

Voor de Bedrijventerreinstrategie wordt eind 2022 in een startnotitie de concrete uitvoering en governance vastgelegd.

Vanuit de MRA Begroting is jaarlijks een bedrag beschikbaar van ongeveer € 352.000 als programmabudget.

8) Inzet vanuit de MRA-deelnemers

Zie onder uitvoering.

Opdracht 1 – Werk maken van een veerkrachtige, inclusieve en schone MRA-economie

Uitvoeringslijn 1.3 – Human Capital

1) Doel van deze uitvoeringslijn

De beschikbaarheid van voldoende goed opgeleide mensen in de de MRA is cruciaal voor een goed functionerende Metropool, zowel in economisch als maatschappelijk opzicht. De combinatie van vergrijzing en grote opgaven in een dynamische omgeving, maakt dat er grote knelpunten – cq tekorten – op de arbeidsmarkt zijn. Deze tekorten zijn er in vrijwel alle sectoren en op alle opleidingsniveau, met grote uitschieters in de techniek, zorg en horeca. Tegelijkertijd wordt het potentieel van alle MRA inwoners nog niet optimaal benut. Het doel van deze uitvoeringslijn is dan ook om via verschillende acties dit potentieel van de MRA inwoners dusdanig te benutten, dat de knelpunten op de arbeidsmarkt teruggebracht kunnen worden. Dit vraagt meer gerichte inspanningen van overheden, bedrijfsleven, sociale partners en onderwijsinstellingen, meer synergie en overzicht van deze inspanningen – en dus een betere samenwerking tussen alle betrokkenen.

Een belangrijk accent in deze uitvoeringslijn ligt bij het implementeren van het concept van 'levenlang ontwikkelen'.

2) Wat zijn voor 2023 de belangrijkste bestuurlijke gesprekspunten?

- Hoe krijgen we een betere samenwerking/afstemming in het domein onderwijs-arbeidsmarkt en op welke wijze wordt het sociaal domein van de gemeenten hierbij betrokken?
- Hoe borgen we met de triple helix partners structureel een aantal lopende projecten, zoals House of Skills en TOMAS? Welke rol heeft de MRA, cq het platform Economie, hier in?

3) Acties in 2023 voor deze uitvoeringslijn

- Herijking MRA agenda onderwijs-arbeidsmarkt
- Doorontwikkeling regionale samenwerkingsverbanden (PPS) MBO-bedrijfsleven (techniek)
- Afspraken over wijze van continuering (en evt. financiering) House of Skills en TOMAS
- Afspraken met het Rijk over acties human capital digitalisering en duurzaamheid

4) Resultaten in 2023

- o Vastgestelde businesscases House of Skills en TOMAS
- o Governance afspraken Onderwijs-Arbeidsmarkt in de MRA

5) Betrekken raden en Staten

pm

6) Relatie tot de drie thema's en andere uitvoeringslijnen

Deze uitvoeringslijn draagt primair bij aan het thema *Inventieve regio*, waarin expliciet de ambities zijn opgenomen mbt best opgeleide bevolking

7) Uitvoering

Vanuit de MRA Begroting is jaarlijks een bedrag beschikbaar van ongeveer € 450.000 als programmabudget onderwijs-arbeidsmarkt. Daarnaast is human capital ook een belangrijk onderdeel in de programma's duurzaamheid, internationalisering ruimtelijk-economische agenda.

8) Inzet vanuit de MRA-deelnemers

De grote MRA gemeenten en de provincies leveren ambtelijke capaciteit voor de werkgroep onderwijs-arbeidsmarkt. Ook de SER en RVO (min EZK) leveren hiervoor capaciteit

Opdracht 1 – Werk maken van een veerkrachtige, inclusieve en schone MRA-economie

Uitvoeringslijn 1.4 – Aanjagen marktinitiatieven voor de transitieopgaven

1) Doel van deze uitvoeringslijn

Met de samenwerking binnen de MRA op dit thema dragen we bij aan een toekomstbestendige metropool: een regionale economie die op de langere termijn internationaal succesvol is, is immers een schone economie die zuinig omgaat met grondstoffen. In dit kader draagt de samenwerking bij aan de omschakeling naar een circulaire economie, naar duurzame energie, een klimaatbestendige omgeving en een betere biodiversiteit. Het MRA-programma Circulaire Economie 2021-2026 levert de bouwstenen voor en ondersteunt de transitie naar een 100% circulaire economie in 2050. Bovendien draagt het programma bij aan mogelijk herstel van de economische kracht van de MRA, met een nadruk op groene economie

2) Wat zijn voor 2023 de belangrijkste bestuurlijke gesprekspunten?

- Het na de ontbinding van het PHO Duurzaamheid goed laten landen van de activiteiten op het thema circulaire economie in de platforms economie en ruimte.
- Hoe zorgen we ervoor dat de samenwerking met marktpartijen op bijv. circulair textiel ertoe leidt dat ook marktpartijen steviger gaan investeren in de noodzakelijke transitie? Daarmee versterken we ook de economische impact van onze activiteiten.
- Hoe borgen we dat gemaakte afspraken ook daadwerkelijk worden uitgevoerd. Daarvoor is het nodig dat circulaire economie echt goed en breed wordt neergelegd in gemeentelijke organisaties?
- Hoe voorkomen we dat samenwerking in de MRA op dit thema in gevaar komt door opkomst van lokale partijen in veel gemeenten?
- Hoe kunnen we activiteiten in onze regio nog beter verbinden aan de inzet (en middelen) op rijks- en Europese niveau?
- Hoe kunnen we integrale duurzame gebiedsontwikkeling als vanzelfsprekend uitvoeringselement bij MRA overheden laten landen?

3) Acties in 2023 voor deze uitvoeringslijn

In het MRA-programma Circulaire Economie 2021-2026 staan drie inhoudelijke sporen centraal: 1. Aanpak van materiaal- en grondstofstromen 2. Circulaire inkoop en innovatieve aanbesteding 3. Circulaire gebiedsontwikkeling. Deze worden uitgewerkt in een jaarlijkse uitvoeringsagenda. Voor 2023 wordt deze opgebouwd vanuit de resultaten op de nu aangehouden uitvoeringsagenda (2022). Daarbij zal in afstemming met het platform Economie worden vastgesteld of en zo ja, welke bijstellingen en nadere accenten nodig zijn.

Vanuit het programma zal ook de organisatie van de Duurzaamheid Top 2023 worden ondersteund.

4) Resultaten in 2023

- Voltooien van alle acties die in het uitvoeringsplan 2023 komen te staan (wordt in december 2022 in de platforms vastgesteld)
- versnelling/kwaliteitsimpuls circulair textiel o.b.v. in 2022 ontwikkelde roadmap: deze moet leiden tot extra investeringen van marktpartijen en versterking van koploperspositie MRA.
- Bereiken van 20% overall circulair inkopen voor alle MRA overheden (op weg naar 50% in 2025).
- Ten minste 10 MRA gemeenten realiseren voor de openbare Ruimte een materialen hub.
- inzet op verduurzamingsafspraken op tenminste vijf bestaande bedrijventerreinen.
- Circulaire economie is gekoppeld aan de MRA Investeringsagenda.
- Er wordt ook in 2023 een Duurzaamheid Top voorbereid.
- Ecologisch toerisme wordt uitgewerkt.

5) Betrekken raden en Staten

De raden en staten ontvangen via de colleges (die moeten instemmen) de Uitvoeringsagenda 2023. Specifiek op textiel wordt het nog op te stellen uitvoeringsplan textiel, waar nu een coalitievormer mee bezig is, voorgelegd. Het programma waar vanuit wordt gewerkt, voor Circulaire Economie het programma CE 2022 -2026, is bij de Raden en Staten bekend. Raads- en statenleden worden uitgenodigd voor het najaarssymposium van de MRA 'The State of Sustainability'. Het lijkt niet onlogisch om dit in 2023 opnieuw te doen.

6) Relatie tot de drie thema's en andere uitvoeringslijnen

Als er één onderdeel doorsnijdend en integraal is in de MRA Agenda en de drie thema's dan is het duurzaamheid. Er zijn immers directe lijnen naar elk van de drie thema's (de meest inventieve regio, een inclusieve regio, een duurzaam verbonden regio) en er zijn cross overs naar alle uitvoeringslijnen en programma's. Enkele voorbeelden:

- De gebiedsambities Duurzaamheid (Duurzaam bouwen) zijn volledig opgenomen in het MRA programma wonen.
- De verduurzaming bedrijventerrein is onderdeel van Plabeka.
- De inzet op textiel is opgenomen in het programma Economie.
- De uitvoering van de Green Deal Fiets is opgenomen in het MRA programma bereikbaarheid.
- Er is volledige integratie met het kaderstellend onderdeel 'verstedelijkingstrategie'.
- Er is een directe relatie en afstemming met het programma skills.

7) Uitvoering

De inzet die nodig is voor het programmamanagemnet voor dit programma wordt voornamelijk (door staande afspraken uit het verleden) grotendeels gedekt vanuit het MRA-budget.

Vanuit de MRA Begroting is jaarlijks een bedrag beschikbaar van € 300.000 als programmabudget.

De inzet is gericht op het uitbouwen van wat in 2022 in gang is gezet en de toevoeging van accenten. De werkbegroting wordt daartoe opgebouwd uit vier hoofdsegmenten:

- De inzet van regisseurs (3 regisseurs voor 0.5 fte). Iedere regisseur is actief op één van de drie hoofdelementen uit het programma: inkoop, grondstofstromen en gebiedsontwikkeling.
- Voor de MRA inzet naar de afzonderlijke MRA overheden is op proces en inhoud een goede communicatie een must. Bijvoorbeeld de nieuwsbrief, het integreren van de website Duurzaamheid met de algemene MRA website, zorgen dat de deelregio vertegenwoordigers in de projectgroep alle relevante informatie hebben.
- Lobby en public affairs krijgen extra accent dit jaar. Dit samen met Amsterdam en de provincie. We bundelen krachten, maar moeten hier uiteraard ook eigen middelen voor leveren.
- De hier voor genoemde accenten op bijvoorbeeld biograndstoffen, textiel en materialen hubs.

8) Inzet vanuit de MRA-deelnemers

Naast de inzet die MRA-deelnemers leveren in de verschillende projectgroepen is op dit moment geen extra inzet vereist op MRA schaal.

Opdracht 1 – Werk maken van een veerkrachtige, inclusieve en schone MRA-economie

Uitvoeringslijn 1.5 – Energie-infrastructuur en data-infrastructuur

1) Doel van deze uitvoeringslijn

In de MRA Agenda is het centrale doel als volgt geformuleerd: "In aanvulling op de trajecten van de regionale energiestrategieën (RES'en) werken aan een toekomstbestendige energie-infrastructuur en zorgvuldige verdere ontwikkeling van de data-infrastructuur in de regio." Daaronder staat een aantal subdoelen (regionale afstemming over en inzet op een toekomstbestendige energie-infrastructuur, ontwikkeling en ontsluiting van kennis op het terrein van energietransitie, regionale afstemming bij de ontwikkeling van datacenters met een MRA-brede datacenter-strategie en regionale afstemming bij de uitrol van 5G in de regio. Deze zijn nogal heterogeen, bij uiteenlopende gremia / partijen belegd en een deel daarvan is inmiddels anders ingevuld en overgedragen aan de provincie(s).

2) Wat zijn voor 2023 de belangrijkste bestuurlijke gesprekspunten?

Datainfrastructuur:

- Welke afspraken willen we in de MRA met elkaar maken m.b.t. de vestiging van datacenters, in aanvulling op de afspraken die zijn neergelegd in de datacenterstrategieën van beide provincies?
- Welke ruimte willen we als MRA bieden voor de ontwikkeling van een 4e hyperconnectiviteitscluster en welke positie kiezen we daarbij richting het Rijk?
- Is er aanleiding om vanuit de MRA met het Rijk te zoeken naar gezamenlijke initiatieven op het thema digitalisering en zo ja, welke dan?

Energieinfrastructuur:

- Welke problemen mbt energieinfrastructuur spelen in de MRA? Hoe raken die aan onze uitvoeringslijnen en de drie thema's
- Welke rol heeft de MRA hier, en hoe verhoudt die zich tot de rollen van de deelnemers en andere partners uit het netwerk?
- Welke acties gaan we oppakken?

3) Acties in 2023 voor deze uitvoeringslijn

Is nog geen zicht op, hangt af van de uitkomsten van het bestuurlijk gesprek over dit onderwerp.

4) Resultaten in 2023

Is nog geen zicht op, hangt af van de uitkomsten van het bestuurlijk gesprek over dit onderwerp.

5) Betrekken raden en Staten

Is nog geen zicht op, hangt af van de uitkomsten van het bestuurlijk gesprek over dit onderwerp.

6) Relatie tot de drie thema's en andere uitvoeringslijnen

Deze uitvoeringslijn draagt bij aan alle drie de thema's. Het onderwerp datainfrastructuur heeft met name raakvlakken met het thema inventieve regio. Het onderwerp energieinfrastructuur raakt in potentie aan alle thema's en uitvoeringslijnen.

7) Uitvoering

Op dit moment is nog geen ambtelijke capaciteit aanwezig om dit thema op te pakken. Dat hangt ook samen met het feit dat er nog geen keuzes zijn gemaakt over of en zo ja wat we met dit onderwerp gaan doen.

Om dezelfde reden is op dit moment nog geen geld gereserveerd in de begroting. Het gesprek over dit onderwerp moet plaatsvinden in het Platform Economie en/of het Bestuur, en afhankelijk van de uitkomst daar kan gekeken worden welke middelen gereserveerd moeten worden en vanuit welke begrotingspost.

8) Inzet vanuit de MRA-deelnemers

Nog nader in beeld te brengen.

Opdracht 2 – Bouwen voor de woningbehoefte en met groei de leefkwaliteit van het geheel versterken

Uitvoeringslijn 2.1 – Verstedelijkingsstrategie

1) Doel van deze uitvoeringslijn

Doel uit de MRA-agenda: Een gezamenlijke koers met het Rijk en de regio voor de ruimtelijke ontwikkeling van de MRA die bijdraagt aan een duurzame, sociaal-maatschappelijk en economisch sterke metropoolregio en zorgt voor samenhang tussen ontwikkelingen op het gebied van wonen, werken, mobiliteit, landschap en de transitieopgaven.

Begin 2022 is het MRA Verstedelijkingsconcept zowel door het Rijk als alle betrokken raden en Staten van de MRA onderschreven. Het Verstedelijkingsconcept is een ruimtelijk ontwikkelingsperspectief van de MRA op middellange en lange termijn. In het Verstedelijkingsconcept staan de volgende ambities:

- De hele metropoolregio laten profiteren van de groei, meerkernige ontwikkeling.
- Voldoen aan de kwalitatieve en kwantitatieve behoefte aan woon- en werkmilieus
- Diversiteit en verbondenheid in de economie versterken
- Meer balans brengen in wonen en werken
- Zorgen voor een gezonde leefomgeving
- Bereikbaarheid en bereisbaarheid in de MRA bevorderen
- De uitstoot van broeikasgassen terugdringen
- Doorontwikkelen van het metropolitane landschap
- De regio klimaatadaptief inrichten
- De biodiversiteit vergroten

In het Verstedelijkingsconcept staan niet alleen ambities, maar ook concrete maatregelen per ambitie. Zoals de bouw van 175.000 woningen tot 2030 vooral nabij OV-knooppunten en in de stadsharten, het versterken van het economisch vestigingsklimaat in de steden rond Amsterdam, een integrale gebiedsaanpak met aandacht voor de leefkwaliteit voor het Noorzeekanaalgebied en voor de omgeving Schiphol, voorstellen voor kwaliteitsimpulsen in het landschap, zoekgebieden voor tijdelijke piekwaterbuffering, een ov-schaalsprong met nieuwe metrolijnen, uitbreiding van het fietsnetwerk en no regret maatregelen op de energie-infrastructuur. In 2022 zijn de eerste uitvoeringsafspraken gemaakt waar het mobiliteitsinvesteringen betreft.

Verder heeft de MRA in 2022 de status van NOVEX-gebied gekregen. Dat betekent versterking van de Rijk-regio samenwerking aan de verstedelijkingsopgave in onze regio. Ook het Noordzeekanaalgebied, de omgeving Schiphol, de Lelylijn en het Groene Hart hebben de status van NOVEX-gebied gekregen.

2) Wat zijn voor 2023 de belangrijkste bestuurlijke gesprekspunten?

In 2023 zullen zowel met het Rijk als de regio verdere afspraken worden gemaakt om de ambities, maatregelen van het Verstedelijkingsconcept te realiseren. In lijn met het in 2022 door het kabinet gepresenteerde Programma NOVEX, zal in 2023 een Uitvoeringsagenda inclusief regionale investeringsagenda voor de verstedelijkingsopgave in de MRA worden opgesteld.

In deze Uitvoeringsagenda komen de volgende bestuurlijke besprekspunten aan de orde.

1. De fasering van het Verstedelijkingsconcept: Welke ambities, maatregelen kunnen wanneer uitgevoerd worden en welke voorwaarden zijn hiervoor nodig?
2. De investeringsstrategie: Welke maatregelen kunnen gezien de fasering en de beschikbare middelen van zowel het Rijk als de regio worden uitgevoerd?
3. Programmatische aanpak: afspraken met het Rijk om, indien mogelijk, zowel regionale als Rijksmiddelen integraal en gebiedsgericht in te zetten om de ambities van het Verstedelijkingsconcept te realiseren, met bijbehorende afspraken over governance en besluitvormingscycli.

Daarnaast zijn er in het Verstedelijkingsconcept enkele inhoudelijke thema's benoemd die verder uitgezocht moeten worden, voordat hierover bestuurlijke beslissingen kunnen worden genomen:

- Onderzoek naar landschapinclusief verstedelijken en ontwikkeling van Groene zones
- Ontwerpend onderzoek toekomstbestendig Heuvelrug Gooi en Vechtstreek
- Bedrijventerreinenstrategie (wordt uitgewerkt via platform Economie)
- Onderzoek naar de woon-werkmilieus t.b.v. evenwichtige meerkernige ontwikkeling in de MRA
- Het uitwerken van de verschillende economische profielen MRA-deelregio's
- Onderzoek naar de woon-werkbalans en de vervoersongelijkheid
- Integrale uitwerking robuust watersysteem voor klimaatbestendige ruimtelijke ontwikkeling MRA
- En de energie-infrastructuur op lange termijn

De ontwikkeling van het Noordzeekanaalgebied en omgeving Schiphol worden opgepakt in de NOVEX-aanpak Noordzeekanaalgebied en Schiphol, in relatie tot de Verstedelijkingsstrategie en met als basis het Verstedelijkingsconcept.

3) Acties in 2023 voor deze uitvoeringslijn

De planning is om gezamenlijk met het Rijk een Uitvoeringagenda NOVEX MRA vast te stellen in het BO-leefomgeving van het voorjaar 2023.

4) Resultaten in 2023

Afhankelijk van de nog vast te stellen Uitvoeringagenda NOVEX MRA

5) Betrekken raden en Staten

Om te komen tot uitvoering zullen de raden en Staten de Uitvoeringsagenda NOVEX MRA moeten onderschrijven. Daarom zullen raden en Staten betrokken worden bij de totstandkoming van deze agenda.

6) Relatie tot de drie thema's en andere uitvoeringslijnen

Deze uitvoeringslijn draagt bij aan alle drie de thema's. In het Verstedelijkingsconcept staan de ruimtelijke ambities en benodigde maatregelen ten aanzien van de transitie op het gebied van mobiliteit, economie, energie, klimaat en water (inventief, duurzaam), de leefbaarheid en de sociale impact (menselijke maat en duurzaam verbonden).

7) Uitvoering

Vooruitlopend op de Uitvoeringsagenda NOVEX MRA zijn al enkele uitvoeringsafspraken gemaakt. Verdere uitvoeringsafspraken en regie op de uitvoering vindt plaats als de Uitvoeringsagenda MRA NOVEX is vastgesteld.

Vanuit de MRA Begroting is jaarlijks een bedrag beschikbaar van ongeveer € 285.000 als programmabudget. Dit budget is met name voor de projectleider en de projectsecretaris. In de Verstedelijkingsstrategie wordt vooral gebruikt gemaakt van capaciteit die om niet geleverd wordt door met name de gemeenten Amsterdam en Almere en betrokken Provincies.

8) Inzet vanuit de MRA-deelnemers

Capaciteit voor het kernteam wordt met name geleverd door de gemeente Amsterdam (projectleider, inhoudelijke uitwerking thema's trekker investeringsstrategie), gemeente Almere (trekker fasering) en de beide Provincies. De overige deelregio's zijn betrokken via de

deelregioambassadeurs. In 2023 zal met het vaststellen van de Uitvoeringagenda NOVEX MRA opnieuw gekeken moeten worden naar de inzet.

CONCEPT

Opdracht 2 – Bouwen voor de woningbehoefte en met groei de leefkwaliteit van het geheel versterken

Uitvoeringslijn 2.2 – Wonen

1) Doel van deze uitvoeringslijn

De samenwerking op het gebied van Bouwen en Wonen wordt gecoördineerd en gefaciliteerd vanuit het Programma Wonen in de MRA en heeft de volgende algemene doelstelling:

'We bouwen aan een economisch en sociaal sterke metropoolregio met aantrekkelijke kernen en steden, met voldoende woningen en een divers woningaanbod aansluitend op de woningbehoefte. Deze woningen zijn van goede kwaliteit en evenwichtig verspreid over de regio: toekomstbestendig, duurzaam, bereikbaar en betaalbaar'.

2) Wat zijn voor 2023 de belangrijkste bestuurlijke gesprekspunten?

- Versnelling van de woningbouw. Gesprek binnen de regio hoe we tot voldoende, betaalbare, toekomstbestendige woningen en wijken komen, zonder tempo te verliezen. Gesprek met het Rijk over de randvoorwaarden die nodig zijn om te kunnen bouwen en versnellen.
- Betaalbaarheid, evenwichtigere verdeling sociale woningbouw binnen de MRA, ook in kader van huisvesting aandachtsgroepen (principe van fair share). Moet 1 jan 23 leiden tot een nieuwe Woondeal met het Rijk.

3) Acties en resultaten in 2023 voor deze uitvoeringslijn

- Versnelling woningbouw, met een doelstelling van jaarlijkse toevoeging van 17.500 woningen, onder andere door:
 - a. Samenwerking met/ lobby richting het rijk voor benodigde investeringen gebiedsontwikkeling en noodzakelijke randvoorwaarden en coördinatie van aanvragen voor de Woningbouwimpuls.
 - Middelen van het rijk tbv woningbouw/gebiedsontwikkeling en goede afspraken over randvoorwaarden en samenwerking (programmatische aanpak).
 - b. Coördinatie programma en gebiedsplannen [Bereikbare steden](#), waar meer bereikbaarheid, leefbaarheid en economische structuurversterking in onderlinge samenhang worden aangepakt.
 - Effectieve ondersteuning aan gemeenten bij uitvoering gebiedsplannen Bereikbare Steden.

- c. Ondersteuning via Kernteam versnelling woningbouw voor wegnemen van knelpunten bij projecten, gebiedsontwikkeling en flexwoningen. Zoals tekort aan ambtelijke capaciteit, stikstof en geluidsaccumulatie, onder meer door het leveren van extra menskracht (flexibele schil), implementeren van gelijk planningssysteem in gemeenten en inzet knelpuntenbudget voor binnenstedelijke projecten.
 - Effectieve inzet Kernteam versnelling woningbouw met resultaat 17.500 woningen/jaar, en versnelde realisatie van flexwoningen.
- o Betaalbaar en toekomstbestendig wonen, met de doelstelling om het woningaanbod langdurig betaalbaar te houden, alle nieuw te bouwen woningen zo toekomstbestendig mogelijk te realiseren en de bestaande woningvoorraad te verduurzamen. Onder andere door:
 - a. Actieve samenwerking met het Rijk en Provincies op basis van Woningbouwafspraken provincies-rijk (1 okt 22) en regionale Woondeal (1 jan 23). De precieze invulling en breedte van de afspraken zal komende periode duidelijker worden, in de 'reality check' met alle gemeenten en stakeholders en in gesprekken met het rijk.
 - Woondeal met haalbare, wederkerige afspraken over voldoende (betaalbare) woningbouw en maatregelen en investeringen in de bestaande voorraad en bestaande wijken, gericht op betaalbaarheid van woningen, verduurzaming, doorstroming en huisvesting aandachtsgroepen.
 - Effectieve samenwerking met rijk, corporaties en andere stakeholders aan uitvoering woondeal.
 - Effectief instrumentarium betaalbaarheid bestaande voorraad.
 - b. Invulling rol koploperregio Huisvesting aandachtsgroepen (op basis van Plan van aanpak 2^e helft 22) met een op onze regio toegespitste aanpak voor betere huisvesting en ondersteuning voor kwetsbare groepen op de woningmarkt.
 - Harde afspraken over fair share gemeenten, zowel in de voorraad, de nieuwbouw als in de toewijzing van sociale huur aan aandachtsgroepen.
 - Opstarten van regionaal programma(team) dat gemeenten ondersteunt bij het lokaal uitwerken en implementeren van het Plan van Aanpak en de voortgang en afspraken monitort.

- c. Nieuwbouw, gebiedsontwikkeling en bestaande wijken toekomstbestendig maken door afspraken te maken op het gebied van energie, circulariteit, biobased, klimaatadaptatie, mobiliteit en gezondheid
 - Meer gemeenten en stakeholders onderschrijven het Convenant toekomstbestendig bouwen.
 - Implementatie van afspraken uit Convenant toekomstbestendig bouwen en actief gebruik van platform www.toekomstbestendigbouwen.nl
 - Fundamentele wijzigingen in de bouwketen obv Convenant Houtbouw (20% houtbouw in 2025).
 - In samenwerking met o.a. corporaties versnelling aanbrengen in de verduurzaming van de bestaande voorraad
- o Inzicht, monitoring en Kennisdeling, onder andere door:
 - a. Analyses, plancapaciteit en productie via het WiMRA, monitor plancapaciteit en planningsmonitor Primavera.
 - Inzicht in de situatie en ontwikkeling regionale woningmarkt en woningbehoefte.
 - Inzicht in de woningproductie en plancapaciteit
 - b. Actief delen van kennis en ervaring over instrumentarium gemeenten en gebiedsontwikkeling bijv., realisatie sociale huur, opkoopbescherming, toekomstbestendig bouwen, participatie, verduurzaming bestaande voorraad.
 - a. Ambtelijke en bestuurlijke kennissessies over actuele onderwerpen.
 - b. Geactualiseerde [Instrumentenkoffer Betaalbare voorraad](#)
 - c. Voortzetting MRA-opleiding gebiedsontwikkeling in samenwerking met ASRE en SKG.
 - d. Nieuws en informatie over bouwen en wonen in de MRA voor een breed publiek over het voetlicht te brengen via [Nul20](#) en [BWL](#)

4) Betrekken raden en Staten

PM

5) Relatie tot de drie thema's en andere uitvoeringslijnen

De doelstelling van het programma Bouwen en Wonen en de diverse acties en trajecten waar we aan werken raakt aan alle drie de thema's. Het accent ligt steeds op een ander thema.

Het programma Bereikbare Steden is bijvoorbeeld gericht op versterking van de stadsharten door goede bereikbaarheid en economische ontwikkeling (*duurzaam verbonden*), maar heeft ook oog voor inclusiviteit en leefbaarheid (*menselijke maat*). In het traject Huisvesting Aandachtsgroepen werken we als regio samen om ook een plek te bieden aan kwetsbare groepen op de woningmarkt (*menselijke maat*). Met het convenant toekomstbestendige bouw werken we samen met de markt aan een nieuwe standaard in de woningbouw waarin energieneutraliteit, circulariteit, klimaatadaptatie, natuurinclusiviteit en gezondheid integraal met elkaar verbonden zijn. Daarnaast is de Metropoolregio Amsterdam met het convenant houtbouw internationaal één van de koplopers op het gebied van biobased bouwen (*inventieve regio*).

6) Uitvoering

Organisatie en coördinatie programma

Bestuurlijk opdrachtgever van het programma Bouwen en Wonen is het Portefeuillehoudersoverleg (PHO) Bouwen en Wonen. Het PHO komt ca. 5 keer per jaar bij elkaar en wordt voorbereid door het Ambtelijk Overleg Bouwen en Wonen. Coördinatie en voorbereiding hiervan ligt bij het programmateam. Programmamanagement wordt geleverd vanuit Amsterdam en de MRA Directie, programmasecretaris wordt vooralsnog via externe inhuur geregeld. Vanuit programmateam wordt ook inzet geleverd voor afstemming in MRA-gremia en de input in regionale trajecten.

Daarnaast is er voor de uitvoering en de aansturing van de hierboven beschreven acties, inzet nodig. Deze inzet wordt grotendeels ook door het programmateam geleverd.

Nieuwbouwproductie

Kernteam versnelling, naast inzet voor bovenbeschreven acties, ook coördinatie/ voorbereiding van DO Versnelling. Grotendeels qua inzet en middelen door provincie NH gedragen.

Betaalbaar en toekomstbestendig

Vanuit programmateam inzet voor bovenbeschreven acties.

nu inzet projectleider huisvesting aandachtsgroepen betaald uit BZK budget. Voor 2023 niet gedekt

Onderzoek en Kennisdeling

Vanuit programmateam inzet voor boven beschreven acties.

Vanuit de MRA Begroting is jaarlijks een bedrag beschikbaar van € 510.000 als programmabudget.

7) Inzet vanuit de MRA-deelnemers

Het programmateam voor dit programma bestaat grotendeels uit medewerkers van Amsterdam, Provincie NH en Haarlem. Voorheen was er ook nog inzet vanuit o.a. de regiosecretaris wonen van de deelregio Amstelland-Meerlanden, maar daarvoor zijn voor komend jaar vooralsnog geen toezeggingen. Afstemming over de benodigde inzet verloopt via het Platform Ruimte

Opdracht 2 – Bouwen voor de woningbehoefte en met groei de leefkwaliteit van het geheel versterken

Uitvoeringslijn 2.3 – Landschap

1) Doel van deze uitvoeringslijn

Versterken en ontwikkelen van de kwaliteit en toegankelijkheid van het groenblauwe landschap voor alle inwoners van de MRA en daarmee tevens bijdragen aan de ambities voor klimaat, biodiversiteit en gezondheid van de gemeenten en provincies.

2) Wat zijn voor 2023 de belangrijkste bestuurlijke gesprekspunten?

Vanuit het programma zetten we enerzijds in op kennisontwikkeling om te laten zien welke mogelijkheden er zijn om landschapsinclusief te verstedelijken en daarmee tevens te werken aan de ambities van klimaat, biodiversiteit en gezondheid. Anderzijds gaat het om het verbinden van landschap aan andere grote gebiedsgerichte of thematische opgaven, denk aan het NZKG of aan het werken aan een MRA-dekkende recreatieve infrastructuur. Het gesprek zal daarbij gaan over de mate waarin bestuurders zich hard willen maken voor een (specifieke) landschapsinclusieve aanpak.

3) Acties in 2023 voor deze uitvoeringslijn

- Verbinden/lobbywerk/beschikbaarheid van informatie over het landschap in de MRA
- Zelfgeïnitieerde acties o.b.v. geconstateerde hiaten die andere partners niet (kunnen) oppakken, gebieds- of themagericht
- Landschappelijke input leveren o.b.v. vragen vanuit andere trajecten (b.v. Verstedelijkingsstrategie, NZKG, etc.)

Belangrijk basis voor alle acties is het Verstedelijkingsconcept.

4) Resultaten in 2023

Resultaten ontwerpend onderzoek 'Toekomstbestendige Heuvelrug Gooi en Vechtstreek'

Doel van het traject is integraal inzicht in de wisselwerking op systeemniveau én een strategie die handelingsperspectief geeft voor maatregelen op korte, middellange en lange termijn (2030-2050-2100). Het ontwerpend onderzoek moet hiervoor de nodige inzichten, resultaten en handelingsperspectieven leveren. De uitkomsten kunnen ook gebruikt worden als bouwsteen voor de integrale gebiedsaanpak van het NPLG. Bijvangst: ervaring met integrale samenwerking en gezamenlijk opdrachtgeverschap.

Resultaten 'Verkenning impact energietransitie op het landschap'

Aanpak voor een zorgvuldige ruimtelijke inpassing van energiebouwstenen in het landschap (je kunt het ook zien als een voorbeeld voor landschapsinclusieve verstedelijking), hierover afspraken maken met de MRA-partners en mogelijk met het Rijk.

Concretisering van ontwikkelprincipes uit de Verstedelijkingsstrategie 'Landschapsinclusief ontwikkelen' en 'Groene Zones'

Heldere definitie wat we in de MRA daaronder verstaan, in beeld brengen / afstemmen welke Rijksprogramma's kansen bieden voor de bekostiging van inrichting en beheer van deze ontwikkelprincipes.

5) Betrekken raden en Staten

Er zijn op dit moment nog geen concrete punten te benoemen waar raden en Staten bij betrokken gaan worden, afgezien van informeren over de voortgang op dit onderwerp.

6) Relatie tot de drie thema's en andere uitvoeringslijnen

Het programma Metropolitain Landschap draagt bij aan de versterking en verdere ontwikkeling van de hoge leefkwaliteit in de MRA. Voorbeelden:

- Door te laten zien hoe de energie-infrastructuur ruimtelijk zorgvuldig ingepast kan worden willen we voorkomen dat het landschap onnodig aangetast wordt. Vervolgens is het aan bestuurders om de ruimtelijke ontwikkelprincipes in te brengen bij bv. het MIEK.
- Een bijdrage vanuit landschap leveren aan het proces van het NZKG, samen met de inhoudelijke partners, maar ook in cross-overs met water/klimaatadaptatie, recreatie en natuur/biodiversiteit. Deels zijn deze onderwerpen in het NZKG proces voorzien, deels zal MRA Landschap voor de nodige input zorgen.

7) Uitvoering

Op basis van de werksessie over MRA Landschap (d.d. 22 juni 2022) en de besproken ambities en activiteiten is de huidige structurele inzet van 1,5 fte aan de krappe kant.

Inzet op dit moment

- 1 fte programmamanagement (PNH), voorlopig structureel
- 0,5 fte projectgebonden inzet (Regio Gooi en Vechtstreek) voor de looptijd van de MRA Agenda

- Beperkte extra projectgebonden inzet (Amsterdam en Haarlem), voor de looptijd van een specifiek project, dus niet structureel

Om de gewenste toekomstige inzet concreet te maken zijn er nog meer gesprekken nodig met de ambtelijke opdrachtgever van programma MRA Landschap en tussen de ambtelijkopdrachtgever en de nieuwe sectormanager Groen/PNH (PNH stelt 1 fte voor programmamanager MRA Landschap om niet beschikbaar).

Vanuit de MRA Begroting is voor 2023 een bedrag beschikbaar van € 234.000 als programmabudget.

8) Inzet vanuit de MRA-deelnemers

Op dit moment is nog geen zicht op benodigde extra inzet vanuit MRA-deelnemers.

CONCEPT

Opdracht 2 – Bouwen voor de woningbehoefte en met groei de leefkwaliteit van het geheel versterken

Uitvoeringslijn 2.4 – Transitieopgaven leefomgeving

Deze uitvoeringslijn valt uiteen in twee programma's: energietransitie en klimaatadaptatie

Energietransitie:

1) Doel van deze uitvoeringslijn

De energietransitie is één van de kernopgaven voor ons land en is in onze compacte regio nog complexer dan elders. De energietransitie is ook bij uitstek een veelkoppige opgave, die raakt aan opgaves op terreinen als ruimtelijke ordening, landschap, mobiliteit, economische ontwikkeling, bouwen/wonen, sociaal. De MRA is geen ondertekenaar van het Klimaatakkoord en zeker niet de kernspeler op het thema energietransitie. Dat laat onverlet dat het thema energie(transitie) op vele manieren ter sprake komt in de discussies in en over de MRA. Het Platform Ruimte heeft 2022 aangewezen als overgangsjaar, waarin de rol van de MRA op het thema energie(transitie) wordt heroverwogen. In de tweede helft van 2022 moet dit tot keuzes leiden over wat de rol van de MRA op dit thema zou moeten zijn en welk doel daarmee wordt beoogd. De minimumvariant daarbij lijkt te zijn dat wordt geborgd dat de MRA en de MRA Directie goed aangesloten blijven op de discussies over en inzet op het thema energie(transitie) en dat aldus wordt geborgd dat dit thema op goede manier wordt meegenomen / meegewogen in activiteiten van de MRA en MRA Directie.

2) Wat zijn voor 2023 de belangrijkste bestuurlijke gesprekspunten?

- Cruciaal dat het thema energie (en met name ook de ruimtelijke aspecten daarvan) adequaat worden meegenomen bij het maken van keuzes in de follow up van de Verstedelijkingsstrategie.
- Hoe zorgen we dat we als regio maximale steun van het rijk krijgen bij onze inzet op een toekomstbestendige en duurzame energieinfrastructuur?
- Hoe gaan we als regio om met de problematiek van de netcongestie die er voor zorgt dat ons vestigingsklimaat in gevaar komt, de verduurzaming stagneert en allerlei maatschappelijke ontwikkelingen worden belemmerd?
- Hoe kunnen we via regionale samenwerking een versnelling realiseren op het terrein van energiebesparing (ook in het verlengde van het GasTerug-traject)?
- Hoe kunnen we als regio de verduurzaming van de bestaande voorraad versnellen en gemeenten ondersteunen bij het formuleren van een effectieve aanpak op het thema energiearmoede.

3) Acties in 2023 voor deze uitvoeringslijn

Gegeven de lopende discussie over de rol van de MRA op het thema energie(transitie) ligt het voor de hand dat de MRA en de MRA Directie geen geïsoleerde en geen nieuwe acties gaan uitvoeren. Acties van de MRA en de MRA Directie zullen altijd afgestemd zijn / uitgevoerd worden met andere belangrijke spelers (zoals de provincies) en zullen zich vermoedelijk richten op:

- Het leveren van input vanuit energieperspectief voor bijv. de lobby agenda en de Investeringsagenda.
- Het leveren van input vanuit energieperspectief m.b.t. ruimtelijke keuzes die we als regio in samenspraak met het rijk meten maken.
- Het leveren van input om te komen tot weloverwogen integrale keuzes over hoe om te gaan met de problematiek van de netcongestie en het mede vormgeven van een inzet op de ontwikkeling van slimme energie-oplossingen.
- Het verder vormgeven van een regionaal programma om versneld energie te besparen.
- Het verder vormgeven van een effectieve ondersteuning voor gemeenten bij het formuleren van een effectieve aanpak op het thema energiearmoede.
- Vanuit het programma zal ook de organisatie van de Duurzaamheid Top 2023 worden ondersteund.

4) Resultaten in 2023

Gegeven de lopende discussie over de rol van de MRA op het thema energie(transitie) zijn de te verwachten resultaten op dit moment nauwelijks te benoemen.

5) Betrekken raden en Staten

Gezien het bovenstaande (de MRA is in beginsel nooit de kernspeler op het thema energie(transitie)) ligt het niet echt voor de hand om vanuit de MRA op dit thema raden en Staten te betrekken. Raads- en statenleden worden overigens wel uitgenodigd voor het najaarssymposium van de MRA 'The State of Sustainability'. Het lijkt niet onlogisch om dit in 2023 opnieuw te doen.

6) Relatie tot de drie thema's en andere uitvoeringslijnen

Als er één onderdeel doorsnijdend en integraal is in de Agenda is het duurzaamheid. Er zijn immers directe lijnen naar elk van de drie thema's (de meest inventieve regio, een inclusieve regio, een duurzaam verbonden regio) en er zijn cross overs naar alle uitvoeringslijnen en programma's. Enkele voorbeelden:

- De inzet op energiearmoede raakt direct aan de opgaven vanuit het programma Bouwen en Wonen en de inzet vanuit het sociale domein.

- De inzet op netcongestie is raakt direct aan de discussies in de platforms Economie en Mobiliteit, de Verstedelijkingstrategie en het programma Bouwen en Wonen.
- De verduurzaming van bedrijventerrein is onderdeel van Plabeka.
- De uitvoering de Green Deal Fiets is opgenomen in het MRA programma bereikbaarheid.
- Er is volledige integratie met het kaderstellend onderdeel 'verstedelijkingstrategie'.
- Er is een directe relatie en afstemming met het programma skills.

7) Uitvoering

Vanuit de MRA-Directie wordt ongeveer 1.5 fte ingezet op dit onderwerp. Formele afspraken over de capaciteit vanuit de deelnemers zijn er niet, ook omdat de MRA geen uitvoerende taken heeft op dit thema op dit moment. Wel bestaan er voor thema's als energiearmoede en slimme energiesystemen leerkringen en werkgroepen waarin deelnemers van MRA partijen vertegenwoordigd zijn. Daarnaast is op deze thema's sprake van een intensieve samenwerking met name met de prov. NH.

Om als MRA een nuttige rol te kunnen spelen op dit thema is het eerst en vooral nodig dat er helderheid ontstaat over en draagvlak voor de rol en meerwaarde van de MRA. Als de MRA niet wordt gezien als een partij die als onderdeel van het regionale ecosysteem een nuttige (maar bescheiden) rol kan spelen op dit thema dan lijkt het logischer om hier vanuit de MRA zo weinig mogelijk menskracht en middelen op in te zetten. De ervaringen van de afgelopen jaren op subthema's als energiearmoede, slimme energiesystemen en energiebesparing (15% GasTerug) laten echter zien dat samenwerking van de MRA met de provincie Noord-Holland of Amsterdam kan werken en tot synergie kan leiden.

De keuze over de benodigde inzet in termen van financiën en ambtelijke inzet kan pas echt gemaakt worden nadat deze helderheid is gecreëerd. Als de discussie er toe leidt dat wordt gekozen voor de minimumvariant waarin louter wordt geborgd dat de MRA en de MRA - Directie goed aangesloten blijven op de discussies over en inzet op het thema energie(transitie) en dat aldus wordt geborgd dat dit thema op goede manier wordt meegenomen/ meegewogen in activiteiten van de MRA en MRA Directie, dan kan de inzet van middelen op dit thema vanuit de MRA worden beperkt. De MRA-Directie ziet dit om inhoudelijke redenen niet als de gewenste uitkomst en adviseert om ruimte te laten voor een rol van de MRA die verder gaat en waar de MRA – als partner in het regionale ecosysteem – mee vorm kan geven aan een effectieve en integrale aanpak op het thema energietransitie.

Vanuit de MRA Begroting is jaarlijks een bedrag beschikbaar van ongeveer € 152.000 als programmabudget voor dit programma.

8) Inzet vanuit de MRA-deelnemers

Is op dit moment nog geen zicht op; zie bovenstaande.

Klimaatadaptatie

1) Doel van deze uitvoeringslijn

Het doel van deze uitvoeringslijn is aanjagen van de transitieopgaven in de gebouwde omgeving en het landschap.

- Agenderen opgaven in de leefomgeving, en mogelijke oplossingsrichtingen, als het gaat om klimaatadaptatie, energietransitie en circulaire economie en zorgen voor integraliteit op deze thema's in de activiteiten van de MRA-samenwerking
- Toekomstbestendige nieuwbouw en gebiedsontwikkeling aanjagen met pilots, prijsvragen en het toepassen van gezamenlijke normen en minimale eisen
- Kennis bijeenbrengen en ontsluiten over de impact en aanpak van transitieopgaven in de leefomgeving

De klimaatverandering stelt ons voor grote uitdagingen. Van stijgende zeespiegel en toenemende overstromingsrisico's, tot droogte, hitte, hoosbuien. De watersnood in Limburg en de extreme neerslag in Noord-Holland in 2021 hebben laten zien dat de gevolgen van klimaatverandering nu al grote impact kunnen hebben op onze leefomgeving, dat geldt ook voor de MRA. Een Klimaatbestendige MRA in 2050, bestand tegen de impact van extremer weer (droogte, hitte, hoosbuien) en toenemende overstromingsrisico vanuit de zee of de rivieren. Zodat optredende schade afneemt en de leefbaarheid toeneemt.

2) Wat zijn voor 2023 de belangrijkste bestuurlijke gesprekspunten?

De opgaven in de MRA vragen erom dat water en klimaat meer sturend worden in de ruimtelijke ontwikkeling van de MRA. Zodat de MRA klimaatbestendig wordt, en we er ook over twintig, vijftig of honderd jaar nog veilig en gezond kunnen wonen, werken en genieten. Door vanaf nu bij alle ruimtelijke plannen rekening te houden met de impact van (toekomstige) klimaatverandering kunnen we desinvesteringen en hoge kosten op een later moment voorkomen. Dat geldt ook voor het voorkomen van schade aan gebouwen en (vitale) infrastructuur.

3) Acties in 2023 voor deze uitvoeringslijn

Programmamanagement
Samenwerken met (landelijke) programma's en actielijnen
Programmamanagement

Factsheets opstellen voor de Waterschapsverkiezingen en Provinciale verkiezingen
Analyse nieuwe KNMI Klimaatscenario's tbv MRA
Crossovers vanuit ons programma met andere MRA programma's
Productgroep Klimaatbestendige nieuwbouw/gebiedsontwikkeling
Acties implementatie Intentieovereenkomst Klimaatbestendige gebiedsontwikkeling
Bestaande gebouwde omgeving (openbare ruimte)
Bestaande gebouwde omgeving (gebouwen)
Productgroep Vitale en Kwetsbare infrastructuur
Uitvoering roadmap V&K - Energie, Gezondheid, Transport- hoofdinfrastructuur, Ict en Telecom, Waterketen
Actualiseren roadmap V&K
Verstedelijkingsstrategie (afhankelijk van planning Verstedelijkingsstrategie)
Integrale visie op relatie robuust watersysteem MRA en RO ontwikkelingen
Acties tbv Verstedelijkingsstrategie
Duiden betekenis coalitieakkoord Rijk 'Bodem en water sturend bij gebiedsontwikkeling', voor landelijk en bebouwd gebied.
Communicatie/ Bewustwording
Kennis ontsluiten op MRA website/MRA klimaatatlas nieuwsbrieven en webinars, input aanleveren MRA roadshows langs raden en staten
Samenwerking / Lobby
Interregionale samenwerking (meewerken landelijke maatlat Klimaatadaptatie)

4) Resultaten in 2023

- Analyse betekenis nieuwe KNMI klimaatscenario's tbv MRA (update)
- Uitvoering geven aan implementatie intentieovereenkomst Klimaatbestendige nieuwbouw/ gebiedsontwikkeling, bijvoorbeeld het implementeren van de Handreiking Klimaatbestendige nieuwbouw.
- De ambitie om klimaatbestendigheid nog beter te verankeren bij nieuwbouw en vanaf 2022 ook in de bestaande stad en bij groot onderhoud (beheerplan Klimaatadaptatie openbare ruimte)
- Uitvoeren roadmap Vitale en kwetsbare infrastructuur voor Energie, Gezondheid, Transport, hoofdinfrastructuur, Ict en Telecom, Waterketen.
- Integrale visie op relatie robuust watersysteem MRA en ruimtelijke ontwikkelingen ten behoeve van de MRA gemeenten.
- Inzicht in noodzakelijke investeringen en baten van het klimaatbestendig maken (ism Bouwen en Wonen)

- Toekomstbestendige Heuvelrug Gooi en Vechtstreek (ism Landschap en Verstedelijkingsstrategie)
- Klimaatatlas MRA (ontsloten op MRA website)

5) Betrekken raden en Staten

Rol nemen in bewustwording van landelijke trajecten richting Raden en Staten (bijvoorbeeld landelijke maatlat, Toekomstbestendig Amsterdam- Rijnkanaal, Noordzeekanaal, bodem en water sturend)

6) Relatie tot de drie thema's en andere uitvoeringslijnen

Elke ontwikkeling moet klimaatbestendig zijn. Klimaatbestendigheid heeft hierdoor zijn weerslag op alle platforms binnen de MRA. Het programma MRA Klimaatbestendig rapporteert binnen Platform Ruimte.

7) Uitvoering en 8) Inzet vanuit de MRA-deelnemers

Vanuit platform ruimte wordt voor 2023 uitgegaan van dezelfde beschikbare middelen van 2022 namelijk 170.000 euro.

Wat is er nodig:

- 1 fte Programmamanagement
- 0,5 fte Trekker Vitale en kwetsbare infrastructuur
- 0,5 fte Trekker Klimaatbestendige gebiedsontwikkeling
- 0,5 fte Thematrekker Klimaat en water Verstedelijkingsstrategie
- 0,2 fte Managementondersteuning
- 5 fte Klankbordgroep en 2 productgroepen (verdeeld over alle MRA deelnemers)

Wat is er nu (in kind) capaciteit voor:

Programmamanagement wordt beschikbaar gesteld door organisaties van de bestuurlijke trekkers

- 0,2 fte Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (+ 0,2 fte deelname aan werkgroepen)
- 0,2 fte gemeente Haarlem
- 0,2 fte MRA Directie

Thematrekker Verstedelijkingsstrategie

- 0,2 fte Waterschap Amstel, Gooi en Vecht

- 0,1 fte Trekker productgroep V&K

o fte Trekker Bestaande Stad

Inzet deelnemers klankbordgroepen en productgroepen (circa 0,5 fte verdeeld over alle MRA Deelnemers)

CONCEPT

Opdracht 2 – Bouwen voor de woningbehoefte en met groei de leefkwaliteit van het geheel versterken

Uitvoeringslijn 2.5 – Kunst, Cultuur en Erfgoed

1) Doel van deze uitvoeringslijn

Bevorderen van de cultuurparticipatie in de gehele MRA en het faciliteren van toekomstbestendige cultuur- en erfgoedsectoren in de gehele MRA.

2) Wat zijn voor 2023 de belangrijkste bestuurlijke gesprekspunten?

Ten tijde van Corona heeft het progma Kunst-, Cultuur en Erfgoed van de MRA stil gelegen door de grote uitdagingen waar de culturele sector mee kampt(e). In 2023 zal bekeken worden of en hoe het programma een doorstart kan maken.

3) Acties in 2023 voor deze uitvoeringslijn

- PM

4) Resultaten in 2023

PM

5) Betrekken raden en Staten

PM

6) Relatie tot de drie thema's en andere uitvoeringslijnen

Deze uitvoeringslijn draagt bij aan alle drie de thema's.

Inventieve regio

- PM

Menselijke maat

- PM

Duurzaam verbonden

- PM

7) Uitvoering

PM

8) Inzet vanuit de MRA-deelnemers

PM

Opdracht 2 – Bouwen voor de woningbehoefte en met groei de leefkwaliteit van het geheel versterken

Uitvoeringslijn 2.6 – Recreatie en Toerisme

1) Doel van deze uitvoeringslijn

Toerisme en recreatie dragen veel bij aan de leefkwaliteit van onze inwoners, maar sommige aspecten zorgen juist ook voor druk op die leefkwaliteit. Gemeentegrenzen spelen geen rol voor de internationale bezoeker. Om de leefkwaliteit in de MRA te borgen en te verhogen, is het absoluut noodzakelijk regionaal af te stemmen, elkaars belangen te kennen en samen te werken om sturing te geven aan de grote verwachte groei aan bezoekers en recreanten.

2) Wat zijn voor 2023 de belangrijkste bestuurlijke gesprekspunten?

- Uitvoering geven aan de (zoals nu gepland in september 2022) vastgestelde uitvoeringsagenda 2022-2030 en daarmee de uitdaging hoe om te gaan met de verwachte grote groei van het aantal bezoekers.
- Consequenties en effecten van de Amsterdamse verordening Toerisme in Balans voor de totale regio monitoren en daarop acteren o.a. met aanbod en spreidingstechnieken.
- Aandacht voor de toenemende recreatiedruk (door stijgend aantal inwoners) en bijbehorende ruimteclaim voor natuur en landschap met recreatieve waarde als onderdeel binnen de verstedelijkingsstrategie.

3) Acties in 2023 voor deze uitvoeringslijn

- Meer datagestuurd werken
- Opstellen van deelregionale strategieën
- Aandacht voor duurzaam toerisme en recreatie
- Acties en pilots rond bestemmingsmanagement en het spreiden van bezoekersstromen over de regio
- Zorgen voor bereikbaar en waardevol aanbod van recreatieve en toeristische voorzieningen in de regio
- Kennis en inspiratie delen in een sector die volop in transitie is

4) Resultaten in 2023

- Opzetten van een MRA-dashboard
- Spreiding 2.0 van bezoekers via Amsterdam bezoeken, Holland zien
- Afstemming rond accommodaties, dagattracties en evenementen in de regio
- Verbeteren mobiliteit (oa via optimalisatie Amsterdam Regional Travel Ticket)
- Het opzetten en uitvoeren van pilots rond het verdelen van lusten en lasten

- Op opstellen van een deelregionale strategie voor twee MRA-deelregio's, aansluitend bij de uitvoeringsstrategie
- Kennisdeling en best practices van internationale regio's via Interegg aanvraag 'Tourism in balance', (Oktober 2022 wordt duidelijk of het 4-jarige programma vanaf 2023 van start gaat)

5) Betrekken raden en Staten

In 2023 is deze uitvoeringslijn voornemens om raads- en Statenleden goed te informeren over de uitvoering van de nieuwe uitvoeringsstrategie. Verkend zal worden in welke vorm dit het beste kan gebeuren.

6) Relatie tot de drie thema's en andere uitvoeringslijnen

Deze uitvoeringslijn draagt bij aan alle drie de thema's.

Inventieve regio

- Via slimme en inventieve technieken (ver)leiden we bezoekers naar minder bekende toeristische en recreatieve plekken in de regio te gaan. We willen door slimme koppelingen van maatschappelijke opgaven meer ruimte voor recreatie creëren.

Menselijke maat

- De inwoner (en dus de menselijke maat) staat in het programma meer dan ooit centraal. Zijn/haar draagvlak is uiterst belangrijk. We willen de leefkwaliteit voor de inwoners borgen en verhogen en dus de draagkracht van bestemmingen niet overschrijden.

Duurzaam verbonden

- We dragen bij aan de duurzame verbondenheid van de MRA door het stimuleren van duurzame recreatieve en toeristische vervoersmodaliteiten (fiets, ov) en aandacht voor de 'last mile'.

7) Uitvoering

Om de ambitieuze ambitie van de nieuwe uitvoeringsstrategie waar te maken, zijn samenwerking, capaciteit, gedeeld eigenaarschap en budget nodig.

Op dit moment is er 2 fte beschikbaar voor de coördinatie van de uitvoering van dit programma. In de dagelijkse praktijk betekent dit inzet van:

- Een programmamanager, actief vanuit MRA-directie tbv **aansturing** en **coördinatie** (0,5 fte) van het totale programma en voor het trekkerschap van een aantal (randvoorwaardelijke) actielijnen.
- Een programmasecretaris, actief vanuit MRA-directie tbv ondersteuning en projecten binnen bestemmingsmanagement, wo evenementen en duurzaamheid (0,5 fte)

- Een regisseur bestemmingsontwikkeling met regionale impact (1 fte), gefinancierd vanuit het programmabudget, tbv projecten en advies over accommodaties, leisure en duurzaamheid
- amsterdam&partners (tbv ABHZ) en DMO's in de regio in de rol van opdrachtnemer, gefinancierd vanuit het programmabudget voor het onderdeel bestemmingsmarketing.

Vanuit de MRA Begroting is jaarlijks een bedrag beschikbaar van ongeveer € 600.000 als programmabudget. Hiervan is ongeveer € 300.000 voor de uitvoering van de gezamenlijke marketing en promotie richting internationale bezoekers (ABHZ), gaat ongeveer € 120.000 naar de regisseur bestemmingsontwikkeling met regionale impact en de regionale accommodatiestrategie, en is ongeveer € 180.000 bestemd voor de uitvoering van de uitvoeringsstrategie.

8) Inzet vanuit de MRA-deelnemers

Om de MRA-samenwerking in dit programma goed vorm en inhoud te geven, is vanuit de deelnemers aanvullend de volgende inzet voor het programma **gewenst**:

- Deelname aan werkgroep Toerisme en Recreatie (1 x per 6 weken)
- Deelname aan het programmateam door een beleidsadviseur die de deelregio vertegenwoordigt (**4 uur per week**). Dit team staat aan de lat om, namens de hele werkgroep, de uitvoeringsstrategie in de praktijk vorm te geven en actielijnen op te pakken en te monitoren.
- Om ieder jaar de op dat moment meest relevante projecten per actielijn uit te voeren, is **eigenaarschap** voor delen van het programma vanuit de deelregio's nodig. Idealiter trekt elk programmateamlid een of meerdere actielijnen die het meest aansluiten bij de behoefte en expertise in de deelregio. Zo profiteren we in het programma optimaal van de beschikbare kennis en kunde in de MRA. Dit vraagt **projectmatige** ureninzet uit de deelregio's tbv dit MRA-programma (naar verwachting 2 á 4 uur per week).

Een inventarisatie leert dat de inzet vanuit de deelregio's voor het nu lopende programma sterk varieert. De inzet voor het programma is niet overal officieel geregeld. De beschikbare uren per week voor het programma vanuit de deelnemers lopen uiteen van 0 tot 8 uur per week. Tot nu toe waren recreatie en het thema duurzaamheid nog geen onderdeel van het programma. In de nieuwe uitvoeringsstrategie komen deze onderwerpen er bij. De afstemming over deze benodigde inzet verloopt via het Platform Economie.

Opdracht 3 – Vaart maken met het metropolitaan mobiliteitssysteem

Uitvoeringslijn 3.1 – Schaalsprong mobiliteitssysteem

1) Doel van deze uitvoeringslijn

Een belangrijk deel van deze uitvoeringslijn wordt gevormd door het programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid (SBaB) werken Rijk en Metropoolregio Amsterdam (MRA) aan de opgave op het gebied van bereikbaarheid, die voortkomt uit de verstedelijkingsopgave. De ambitie (versterken concurrentiekracht MRA) is uitgewerkt in de volgende vier programmadoelen, die onderling nauw met elkaar verbonden zijn:

- 1) Betere bereikbaarheid van de economische toplocaties in de MRA.
- 2) Faciliteren van de bereikbaarheid van nieuwe woningbouw- en werkgelegenheidslocaties in de MRA.
3. Een goed functionerend daily urban system, met aandacht voor reistijd, betrouwbaarheid en beleving.
- 3) Het versterken van de duurzame mobiliteit en het leveren van een bijdrage aan de landelijke klimaatdoelen.

2) Wat zijn voor 2023 de belangrijkste bestuurlijke gesprekspunten?

- PM

3) Acties in 2023 voor deze uitvoeringslijn

- PM

4) Resultaten in 2023

- PM

5) Betrekken raden en Staten

PM

6) Relatie tot de drie thema's en andere uitvoeringslijnen

PM

7) Uitvoering

PM

Vanuit de MRA-begroting worden geen middelen besteed aan deze uitvoeringslijn. De benodigde financiering wordt bijeengebracht door de drie vervoersautoriteiten (Vervoerregio Amsterdam, Provincie Noord-Holland, Provincie Flevoland)

8) Inzet vanuit de MRA-deelnemers

Voor deze uitvoeringslijn is vooralsnog geen extra inzet nodig vanuit de MRA-deelnemers.

CONCEPT

Opdracht 3 – Vaart maken met het metropolitaan mobiliteitssysteem

Uitvoeringslijn 3.2 – Fiets

1) Doel van deze uitvoeringslijn

PM

2) Wat zijn voor 2023 de belangrijkste bestuurlijke gesprekspunten?

- PM

3) Acties in 2023 voor deze uitvoeringslijn

- PM

4) Resultaten in 2023

- PM

5) Betrekken raden en Staten

PM

6) Relatie tot de drie thema's en andere uitvoeringslijnen

PM

7) Uitvoering

PM

Vanuit de MRA-begroting worden geen middelen besteed aan deze uitvoeringslijn. De benodigde financiering wordt bijeengebracht door de drie vervoersautoriteiten (Vervoerregio Amsterdam, Provincie Noord-Holland, Provincie Flevoland)

8) Inzet vanuit de MRA-deelnemers

Voor deze uitvoeringslijn is vooralsnog geen extra inzet nodig vanuit de MRA-deelnemers.

Opdracht 3 – Vaart maken met het metropolitaan mobiliteitssysteem

Uitvoeringslijn 3.3 – Duurzame en innovatieve mobiliteit

1) Doel van deze uitvoeringslijn

PM

2) Wat zijn voor 2023 de belangrijkste bestuurlijke gesprekspunten?

- PM

3) Acties in 2023 voor deze uitvoeringslijn

- PM

4) Resultaten in 2023

- PM

5) Betrekken raden en Staten

PM

6) Relatie tot de drie thema's en andere uitvoeringslijnen

PM

7) Uitvoering

PM

Vanuit de MRA-begroting worden geen middelen besteed aan deze uitvoeringslijn. De benodigde financiering wordt bijeengebracht door de drie vervoersautoriteiten (Vervoerregio Amsterdam, Provincie Noord-Holland, Provincie Flevoland)

8) Inzet vanuit de MRA-deelnemers

- 1) Voor deze uitvoeringslijn is vooralsnog geen extra inzet nodig vanuit de MRA-deelnemers.